

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

& Trends Cijfers 2020

Werken in de overheid- en onderwijssectoren

Voorwoord

Graag presenteer ik u de jaarlijkse uitgave van Trends & Cijfers. Deze uitgave geeft wederom een compleet beeld van de personele en financiële kengetallen van de veertien overheids- en onderwijssectoren. Dat inzicht is essentieel omdat de kwaliteit van het openbaar bestuur in hoge mate wordt bepaald door de mensen die er werken en de context waarin zij hun werk doen.

De cijfers hebben betrekking op de stand eind 2019, waarbij de vergelijking gemaakt kan worden met eerdere jaren. Met deze informatie is het mogelijk om meer data gedreven beleidskeuzes te maken.

De belangrijkste conclusies, waarbij de cijfers van 2019 vergeleken worden met 2018, deel ik graag hier al met u:

- De personele bezetting bij overheid en onderwijs is toegenomen tot 959.162 personen (t.o.v. 933.575 in 2018). Deze personen hebben een dienstverband bij werkgevers onder deze sectoren.
- Het aandeel vrouwen laat bij alle sectoren een stijgende lijn zien en ligt voor overheid en onderwijs op 56,5% (t.o.v. 56,1% in 2018).
- De gemiddelde leeftijd van het overheids- en onderwijspersoneel neemt licht af van 45,1 in 2018 tot 44,9 jaar in 2019.
- Het aandeel personen met een niet-westerse migratieachtergrond bij overheid en onderwijs stijgt verder en bedraagt 8,3% (t.o.v. 7,9% in 2018).
- Het aantal WW-uitkeringen bij overheid en onderwijs vertoont de afgelopen jaren een dalende lijn. Het aantal WIA-uitkeringen (WGA en IVA) een stijgende lijn.
- De gemiddelde leeftijd waarop men met (vroeg)pensioen gaat, bedraagt 64,6 jaar bij overheid en onderwijs en stijgt licht de afgelopen jaren (was 64,4 in 2018).

Indien u verder aan de slag wil met deze data, dan kan dat door het raadplegen van de [Kennisbank Openbaar Bestuur](#).

Ik wens u daarbij veel leesplezier en inspiratie toe!

Met vriendelijke groet,

Marc Alessie

Directeur Ambtenaar en Organisatie (DGOO)

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inleiding	5
Infographic Trends & Cijfers 2020	6
1 Omvang en samenstelling	8
1.1 Overheid en onderwijs	9
1.1.1 Aantal personen	9
1.1.2 Aantal fte	10
1.1.3 Aandeel personen werkzaam in deeltijd (%)	11
1.1.4 Gemiddelde deeltijdfactor van personen werkzaam in deeltijd	12
1.1.5 Aandeel vrouwen (%)	13
1.1.6 Gemiddelde leeftijd	14
1.1.7 Aandeel personen jonger dan 35 jaar (%)	15
1.1.8 Aandeel personen 35 tot 55 jaar (%)	16
1.1.9 Aandeel personen 55 jaar en ouder (%)	17
1.1.10 Aandeel personen met niet-westerse migratieachtergrond (%)	18
1.1.11 Aandeel vrouwen in bovenste 10% jaarinkomen (%)	19
1.2 Gemeenschappelijke regelingen	20
1.2.1 Gemeenschappelijke regelingen	20
2 In- en uitstroom	21
2.1 Overheid en onderwijs	22
2.1.1 Instroom personen (%)	22
2.1.2 Uitstroom personen (%)	23
2.1.3 Aandeel vrouwen van totale instroom (%)	24
2.1.4 Aandeel vrouwen van totale uitstroom (%)	25
2.1.5 Aandeel personen met niet-westerse migratieachtergrond van totale instroom (%)	26
2.1.6 Aandeel personen met niet-westerse migratieachtergrond van totale uitstroom (%)	27
2.1.7 Aandeel personen jonger dan 35 jaar van totale instroom (%)	28
2.1.8 Aandeel personen jonger dan 35 jaar van totale uitstroom (%)	29
2.1.9 Aandeel personen 55 jaar en ouder van totale instroom (%)	30
2.1.10 Aandeel personen 55 jaar en ouder van totale uitstroom (%)	31
2.2 Gemeenschappelijke regelingen	32
2.2.1 Gemeenschappelijke regelingen	32

3 Lonen	33
3.1 Loonsom en contractloonontwikkeling	34
3.1.1 Loonsom (raming in miljoenen euro)	34
3.1.2 Contractloonontwikkeling op jaarbasis (%)	35
3.1.3 Gemiddeld voltijd bruto jaarinkomen (euro)	36
3.1.4 Gemiddeld jaarinkomen van laagste 10% inkomens (euro)	37
3.1.5 Gemiddeld jaarinkomen van hoogste 10% inkomens (euro)	38
4 Sociale zekerheid	40
4.1 Overheid en onderwijs	41
4.1.1 Aantal nieuwe WW-uitkeringen	41
4.1.2 Aantal beëindigde WW-uitkeringen	42
4.1.3 Aantal WW-uitkeringen (ultimo)	44
4.1.4 Aantal WAO-uitkeringen (ultimo)	45
4.1.5 Aantal IVA-uitkeringen (ultimo)	46
4.1.6 Aantal WGA-uitkeringen (ultimo)	47
4.1.7 Bedrag WW-uitkeringen (x 1.000 euro)	48
4.1.8 Bedrag WIA-uitkeringen (x 1.000 euro)	49
4.2 Gemeenschappelijke regelingen	50
4.2.1 Gemeenschappelijke regelingen	50
5 Pensioenen	51
5.1 Overheid en onderwijs	52
5.1.1 Instroom in (pre)pensioen	52
5.1.2 Gemiddelde pensioenleeftijd (incl. prepensioen)	53
5.1.3 Instroom in (deeltijd)pensioen voor AOW-leeftijd	54
5.1.4 Aantal personen dat doorwerkt na AOW-leeftijd	55
5.2 Gemeenschappelijke regelingen	56
5.2.1 Gemeenschappelijke regelingen	56
6 Toelichting	57
6.1 Bronvermelding	58
6.2 Definities	59

Inleiding

De publicatie 'Trends & Cijfers 2020' geeft een cijfermatig overzicht van de veertien overheids- en onderwijssectoren en de gemeenschappelijke regelingen. Het betreft de ultimo cijfers van 2019 en vorige jaren. De sectoren zijn samengevoegd tot drie taakvelden:

Openbaar Bestuur (Rijk, Gemeenten, Provincies, Rechterlijke Macht, Waterschappen);

Onderwijs en Wetenschappen (Primair Onderwijs, Voortgezet Onderwijs, Middelbaar Beroepsonderwijs, Hoger Beroepsonderwijs, Wetenschappelijk Onderwijs, Onderzoekinstellingen, Universitair Medische Centra);

Veiligheid (Defensie, Politie)

De som van de drie taakvelden vormen het 'Totaal', welke ook in de tabellen gepresenteerd wordt.

Gemeenschappelijke regelingen zijn niet direct verbonden aan een arbeidsvoorwaardelijke sector, daarom worden de resultaten van deze instellingen in aparte tabellen gepresenteerd.

Waar de aantallen kleiner zijn dan 5, wordt in verband met de privacy een * vermeld; de totalen zijn daarop aangepast.

Een overzicht van de gebruikte bronnen en de gehanteerde definities staat achterin deze publicatie. Daarom wordt aangeraden deze definities door te nemen voordat conclusies worden getrokken.

[Kenniskbank Openbaar Bestuur](#)

De digitale versie van deze publicatie vindt u op de online [Kenniskbank van BZK](#)

Via deze [Kenniskbank](#) is tevens meer informatie en data verkrijgbaar waarmee ook andere samenstellingen gemaakt kunnen worden (leeftijds- en salarisklassen, geslacht, e.d.).

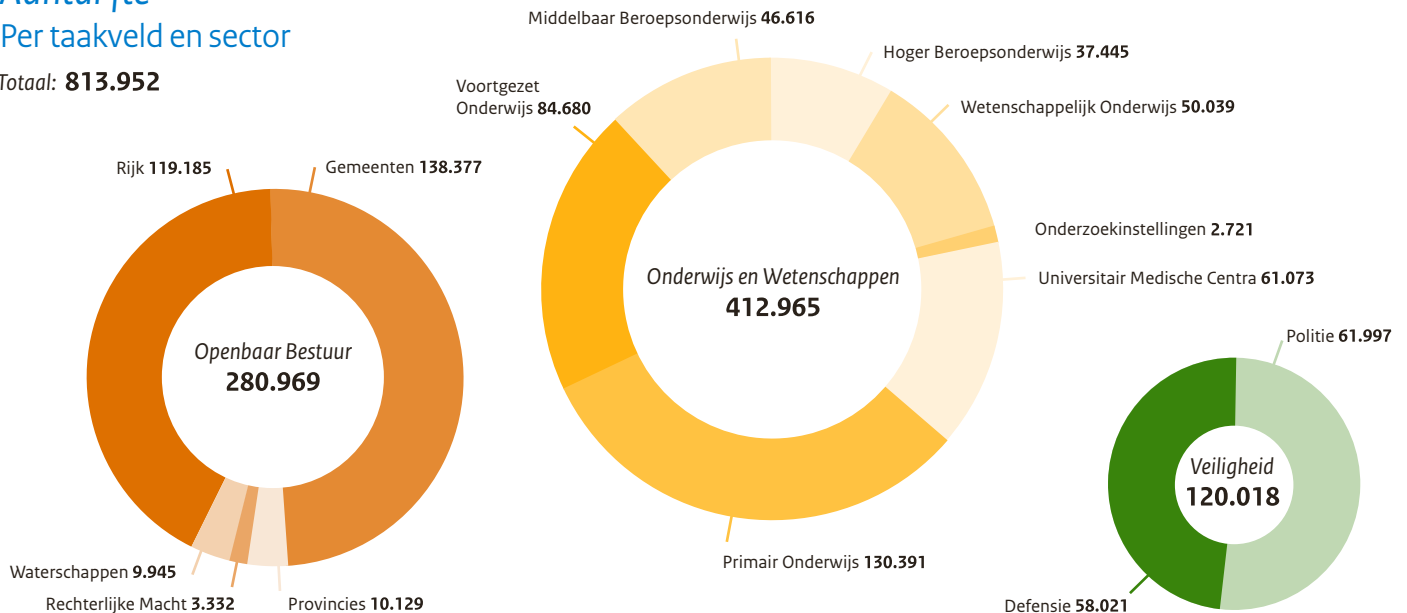
Ook is het vanaf dit jaar mogelijk om de data als open data te [downloaden](#) via het technische protocol OData.

Trends & Cijfers 2020

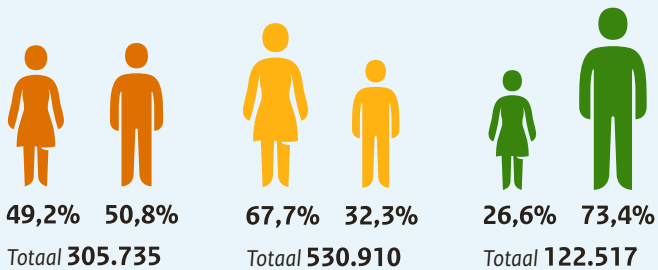
Werken in de overheid- en onderwijssectoren (ultimo 2019)

www.kennisopenbaarbestuur.nl

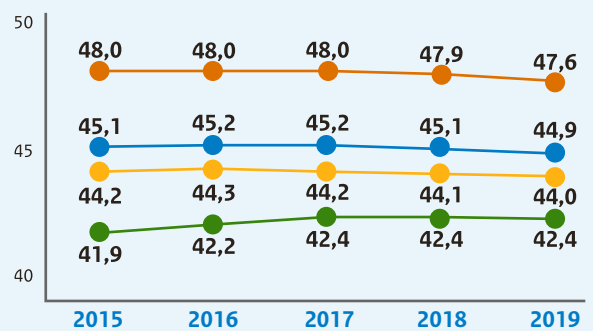
Aantal fte Per taakveld en sector

Totaal: **813.952**

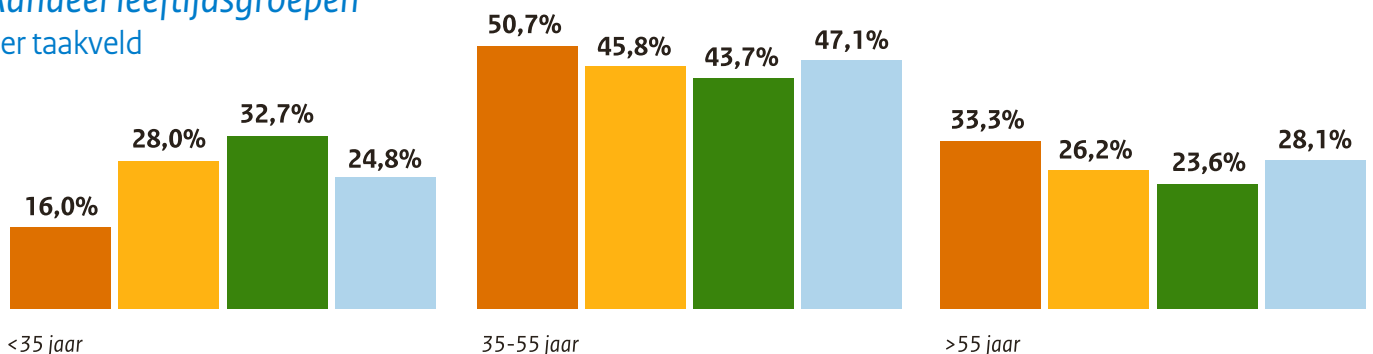
Aandeel vrouwen en mannen Per taakveld

Totaal: vrouwen **56,5%**, mannen **43,5%**Totaal aantal personen **959.162**

Gemiddelde leeftijd Per taakveld (2015-2019)

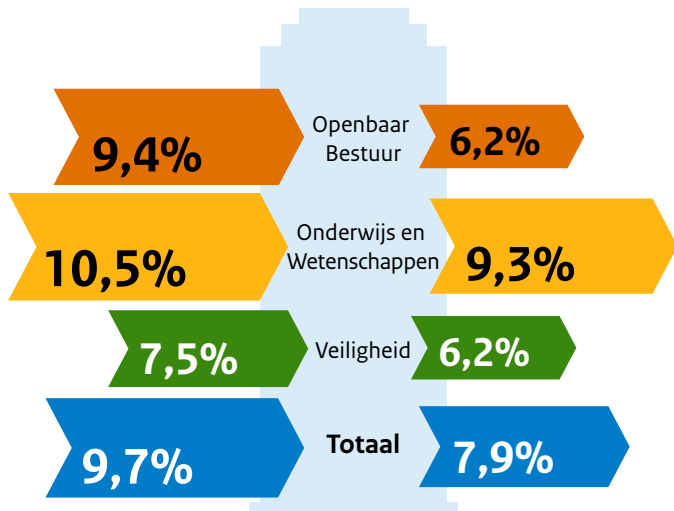

Aandeel leeftijdsgroepen Per taakveld

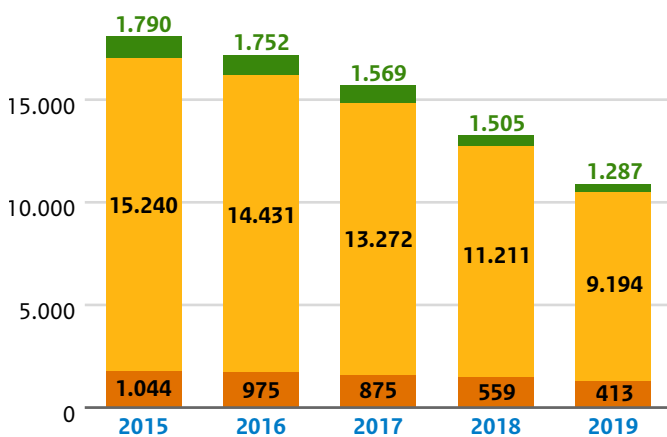
In- en uitstroom

Per taakveld

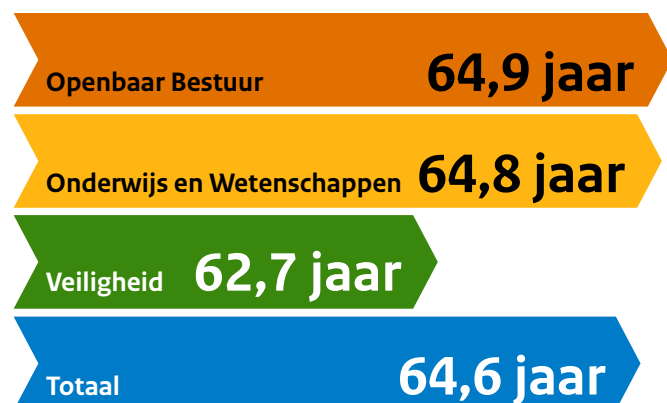
Aantal WW-uitkeringen (ultimo)

Per taakveld (2015-2019)

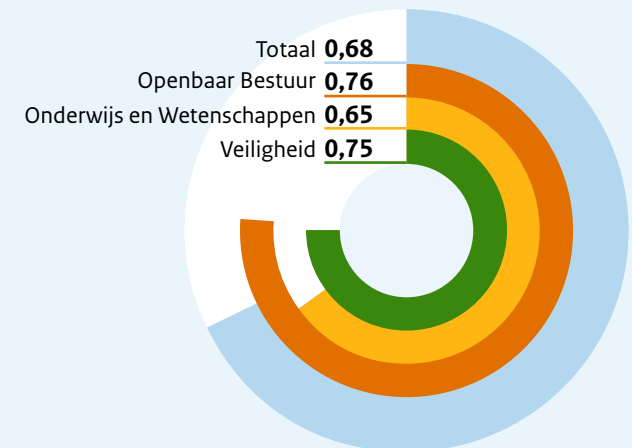
Gemiddelde pensioenleeftijd

Per taakveld

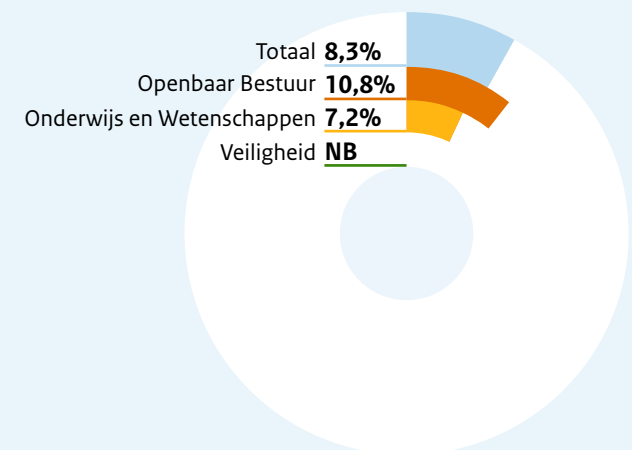
Gemiddelde deeltijdfactor (van deeltijdwerkers)

Per taakveld

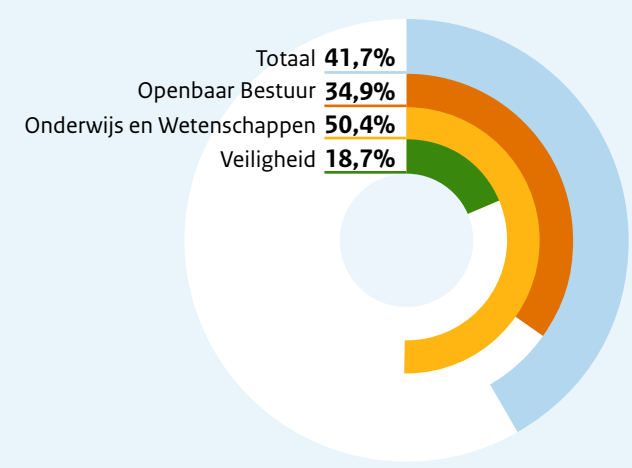
Aandeel niet-westerse migratieachtergrond

Per taakveld

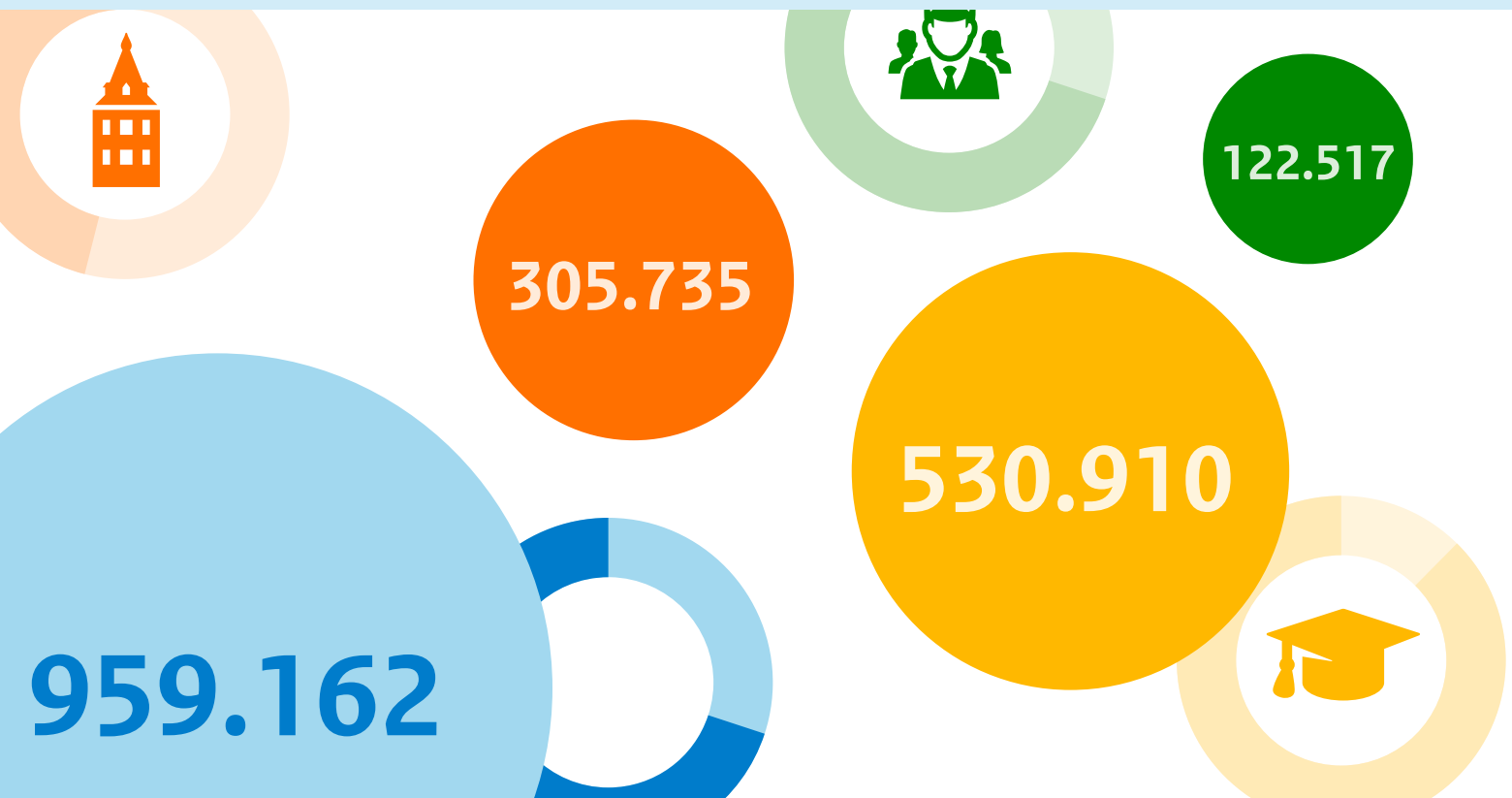
Aandeel vrouwen in bovenste 10% jaarinkomen

Per taakveld

Omvang en samenstelling

1

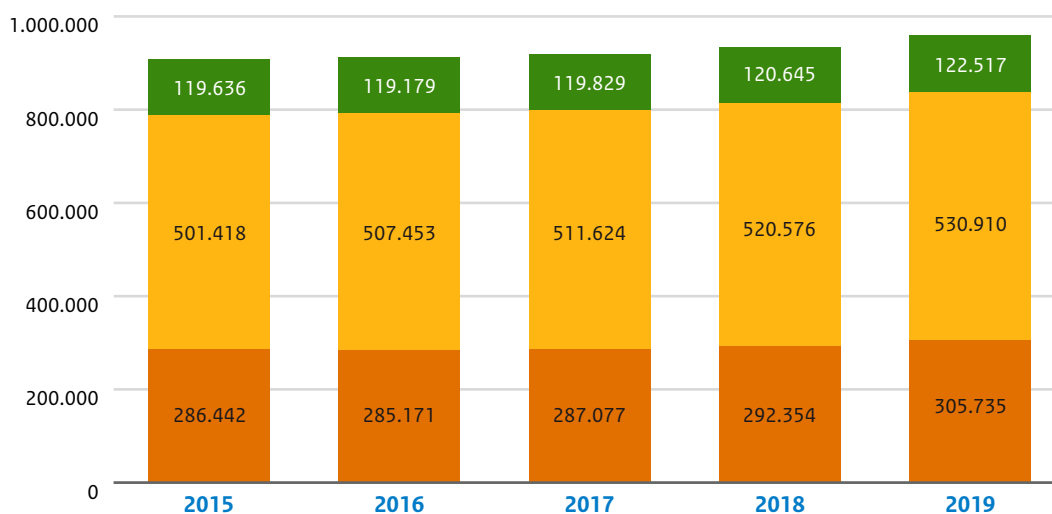
1.1 Overheid en onderwijs

1.1.1 Aantal personen

	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	116.731	117.182	118.327	121.211	126.986
Gemeenten	145.389	144.205	144.918	146.843	153.668
Provincies	10.969	10.499	10.516	10.667	11.050
Rechterlijke Macht	3.420	3.338	3.510	3.518	3.533
Waterschappen	9.933	9.947	9.806	10.115	10.498
Openbaar Bestuur	286.442	285.171	287.077	292.354	305.735
Primair Onderwijs	171.605	172.618	171.741	176.471	180.490
Voortgezet Onderwijs	107.020	105.219	106.033	105.949	106.006
Middelbaar Beroepsonderwijs	52.851	55.131	56.221	56.928	57.634
Hoger Beroepsonderwijs	45.761	47.429	47.326	48.001	49.583
Wetenschappelijk Onderwijs	53.691	54.952	56.578	57.823	60.598
Onderzoekinstellingen	2.791	2.878	2.837	2.987	2.961
Universitair Medische Centra	67.699	69.226	70.888	72.417	73.638
Onderwijs en Wetenschappen	501.418	507.453	511.624	520.576	530.910
Defensie*	57.559	56.833	56.816	57.555	59.156
Politie	62.077	62.346	63.013	63.090	63.361
Veiligheid	119.636	119.179	119.829	120.645	122.517
Totaal	907.496	911.803	918.530	933.575	959.162

* Exclusief reservisten

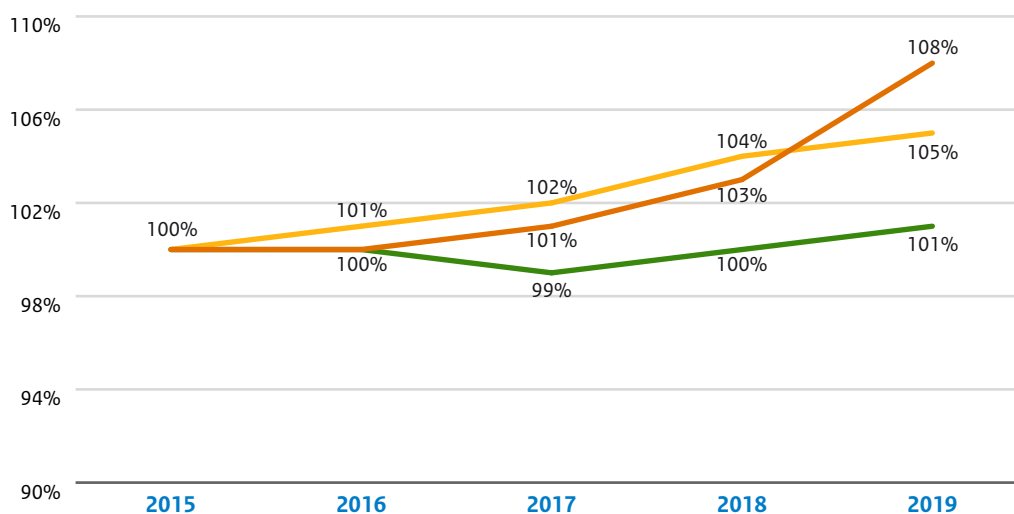
Aantal personen per taakveld

1.1.2 Aantal fte

	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	109.150	109.581	110.649	113.533	119.185
Gemeenten	129.571	128.817	129.902	131.949	138.377
Provincies	9.992	9.569	9.606	9.766	10.129
Rechterlijke Macht	3.210	3.136	3.308	3.316	3.332
Waterschappen	9.368	9.374	9.261	9.574	9.945
Openbaar Bestuur	261.292	260.478	262.727	268.138	280.969
Primair Onderwijs	124.099	125.675	124.632	128.083	130.391
Voortgezet Onderwijs	86.783	85.112	85.299	84.969	84.680
Middelbaar Beroepsonderwijs	43.007	44.830	45.604	46.165	46.616
Hoger Beroepsonderwijs	34.891	35.956	35.853	36.505	37.445
Wetenschappelijk Onderwijs	44.620	45.591	46.866	47.874	50.039
Onderzoekinstellingen	2.585	2.651	2.624	2.765	2.721
Universitair Medische Centra	56.315	57.596	59.171	60.032	61.073
Onderwijs en Wetenschappen	392.301	397.411	400.050	406.392	412.965
Defensie	56.687	55.937	55.890	56.587	58.021
Politie	61.995	62.217	61.528	61.642	61.997
Veiligheid	118.681	118.154	117.419	118.229	120.018
Totaal	772.274	776.042	780.195	792.759	813.952

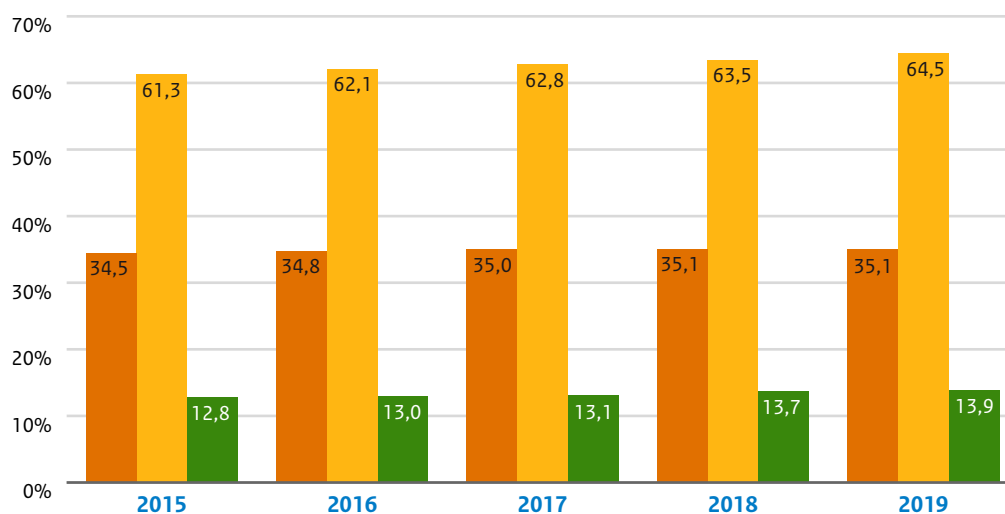
Index ontwikkeling aantal fte per taakveld (2015=100%)

1.1.3 Aandeel personen werkzaam in deeltijd (%)

	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	27,4	27,9	28,3	28,6	28,3
Gemeenten	40,7	40,9	41,0	41,1	41,2
Provincies	37,8	37,9	37,8	37,8	37,9
Rechterlijke Macht	34,9	34,8	33,7	34,0	33,0
Waterschappen	23,9	24,6	24,7	24,6	24,5
Openbaar Bestuur	34,5	34,8	35,0	35,1	35,1
Primair Onderwijs	71,9	72,6	73,3	73,5	74,5
Voortgezet Onderwijs	58,9	60,0	61,4	62,6	63,9
Middelbaar Beroepsonderwijs	56,7	57,6	58,9	59,8	60,9
Hoger Beroepsonderwijs	64,5	65,6	66,4	66,9	68,0
Wetenschappelijk Onderwijs	43,3	43,9	44,4	44,8	45,2
Onderzoekinstellingen	29,2	30,4	30,2	31,7	33,8
Universitair Medische Centra	55,2	55,7	56,2	57,4	58,1
Onderwijs en Wetenschappen	61,3	62,1	62,8	63,5	64,5
Defensie	4,0	4,1	4,3	5,2	5,8
Politie	21,0	21,2	21,4	21,4	21,4
Veiligheid	12,8	13,0	13,1	13,7	13,9
Totaal	46,5	47,1	47,7	48,2	48,6

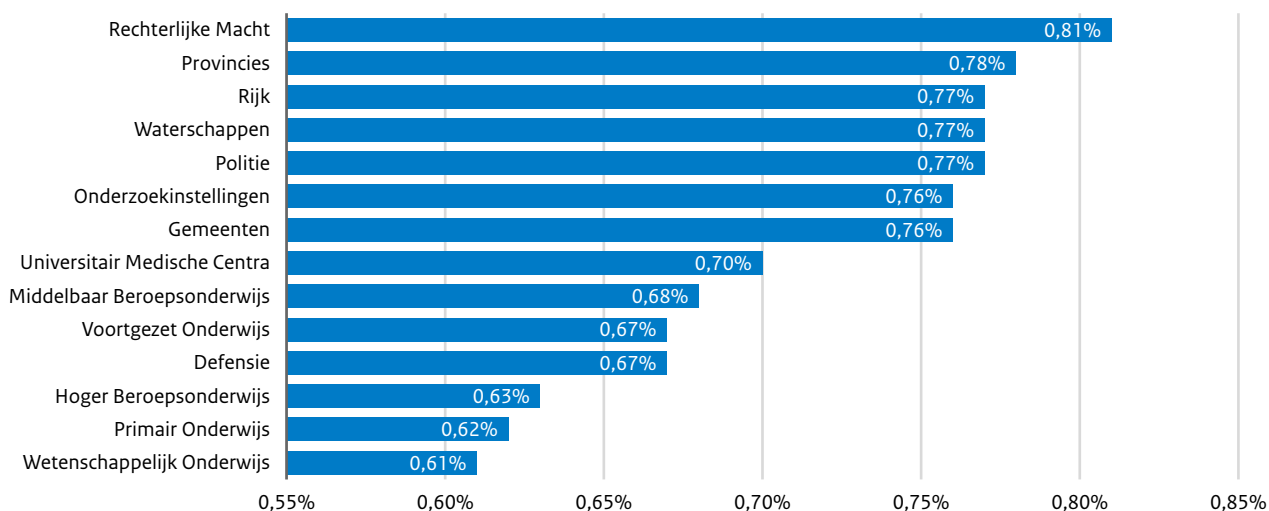
Aandeel personen werkzaam in deeltijd per taakveld (%)

1.1.4 Gemiddelde deeltijdfactor van personen werkzaam in deeltijd

	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	0,76	0,76	0,76	0,77	0,77
Gemeenten	0,73	0,74	0,74	0,75	0,76
Provincies	0,76	0,76	0,77	0,77	0,78
Rechterlijke Macht	0,81	0,81	0,81	0,81	0,81
Waterschappen	0,74	0,75	0,76	0,76	0,77
Openbaar Bestuur	0,74	0,75	0,75	0,76	0,76
Primair Onderwijs	0,60	0,61	0,61	0,62	0,62
Voortgezet Onderwijs	0,67	0,67	0,67	0,67	0,67
Middelbaar Beroepsonderwijs	0,67	0,67	0,68	0,68	0,68
Hoger Beroepsonderwijs	0,63	0,62	0,63	0,64	0,63
Wetenschappelijk Onderwijs	0,61	0,61	0,61	0,61	0,61
Onderzoekinstellingen	0,75	0,74	0,75	0,77	0,76
Universitair Medische Centra	0,69	0,70	0,70	0,70	0,70
Onderwijs en Wetenschappen	0,63	0,64	0,64	0,65	0,65
Defensie	0,69	0,69	0,70	0,68	0,67
Politie	0,75	0,75	0,76	0,76	0,77
Veiligheid	0,74	0,74	0,75	0,75	0,75
Totaal	0,66	0,67	0,67	0,68	0,68

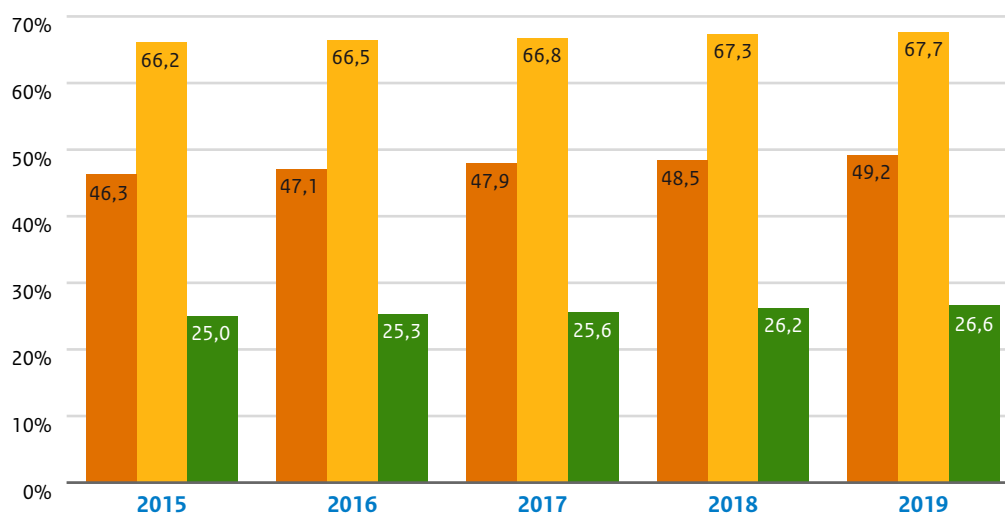
Gemiddelde deeltijdfactor van personen werkzaam in deeltijd per sector in 2019

1.1.5 Aandeel vrouwen (%)

	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	44,3	45,3	45,9	46,5	47,2
Gemeenten	49,1	49,8	50,7	51,4	52,2
Provincies	43,9	44,2	44,9	45,5	46,3
Rechterlijke Macht	57,3	57,6	58,8	59,6	59,8
Waterschappen	28,3	28,6	28,5	29,3	29,9
Openbaar Bestuur	46,3	47,1	47,9	48,5	49,2
Primair Onderwijs	83,6	84,1	84,8	85,0	85,1
Voortgezet Onderwijs	55,1	55,1	55,4	55,9	56,4
Middelbaar Beroepsonderwijs	56,4	56,8	57,4	58,0	58,6
Hoger Beroepsonderwijs	56,1	56,4	56,6	57,0	57,2
Wetenschappelijk Onderwijs	48,0	48,7	48,9	49,4	50,0
Onderzoekinstellingen	35,9	36,3	37,9	39,1	39,7
Universitair Medische Centra	69,5	70,0	70,3	70,7	71,0
Onderwijs en Wetenschappen	66,2	66,5	66,8	67,3	67,7
Defensie	13,6	13,8	14,2	14,9	15,6
Politie	35,2	35,6	36,0	36,5	37,0
Veiligheid	25,0	25,3	25,6	26,2	26,6
Totaal	54,4	55,0	55,5	56,1	56,5

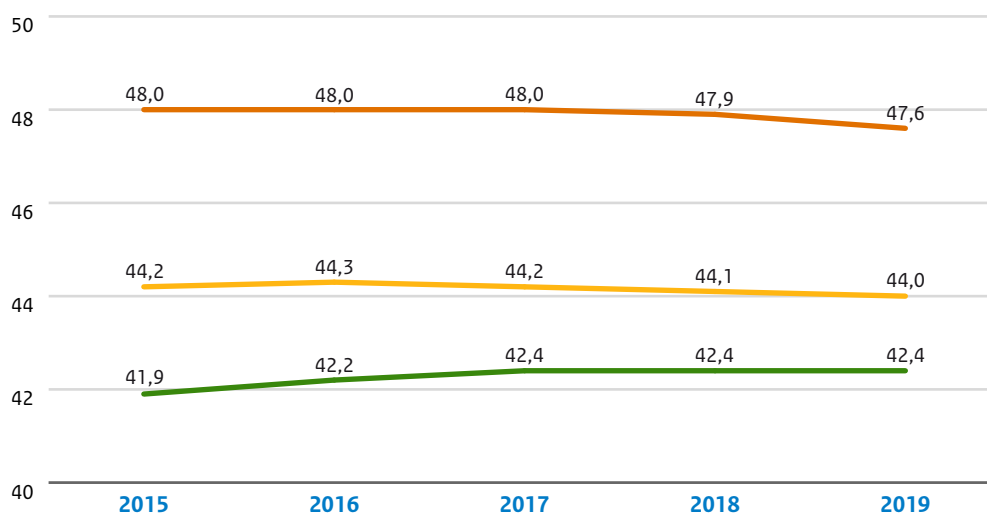
Aandeel vrouwen per taakveld (%)

1.1.6 Gemiddelde leeftijd

	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	47,5	47,4	47,5	47,4	47,0
Gemeenten	48,3	48,4	48,2	48,1	48,0
Provincies	49,3	49,5	49,5	49,2	48,9
Rechterlijke Macht	49,9	50,6	50,5	50,8	51,0
Waterschappen	47,9	48,1	48,3	48,2	48,1
Openbaar Bestuur	48,0	48,0	48,0	47,9	47,6
Primair Onderwijs	44,0	44,0	43,9	43,6	43,5
Voortgezet Onderwijs	45,6	45,6	45,6	45,6	45,4
Middelbaar Beroepsonderwijs	48,0	47,7	47,6	47,4	47,3
Hoger Beroepsonderwijs	45,7	45,9	46,2	46,3	46,4
Wetenschappelijk Onderwijs	40,8	40,8	40,8	40,8	40,6
Onderzoekinstellingen	41,2	41,2	41,5	41,4	42,0
Universitair Medische Centra	41,8	41,8	41,7	41,6	41,6
Onderwijs en Wetenschappen	44,2	44,3	44,2	44,1	44,0
Defensie	38,6	38,9	39,1	39,1	39,2
Politie	44,9	45,1	45,4	45,4	45,3
Veiligheid	41,9	42,2	42,4	42,4	42,4
Totaal	45,1	45,2	45,2	45,1	44,9

Gemiddelde leeftijd per taakveld

1.1.7 Aandeel personen jonger dan 35 jaar (%)

	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	14,0	14,6	15,2	16,3	18,4
Gemeenten	10,7	11,1	12,3	13,5	14,6
Provincies	8,4	8,4	9,4	10,9	12,7
Rechterlijke Macht	5,0	3,8	5,3	4,9	4,8
Waterschappen	10,7	10,8	11,2	12,4	13,4
Openbaar Bestuur	11,9	12,4	13,3	14,4	16,0
Primair Onderwijs	27,8	27,3	27,5	28,4	28,5
Voortgezet Onderwijs	23,3	23,6	23,6	23,8	24,1
Middelbaar Beroepsonderwijs	16,1	17,1	17,7	18,2	18,6
Hoger Beroepsonderwijs	18,9	18,5	17,5	17,2	17,3
Wetenschappelijk Onderwijs	39,4	39,5	39,5	39,3	40,2
Onderzoekinstellingen	37,7	38,3	37,2	37,8	35,1
Universitair Medische Centra	34,4	34,8	35,4	36,3	36,8
Onderwijs en Wetenschappen	27,0	27,0	27,2	27,7	28,0
Defensie	44,2	43,8	43,4	43,5	43,4
Politie	23,8	23,1	22,4	22,5	22,7
Veiligheid	33,5	32,9	32,4	32,5	32,7
Totaal	23,1	23,2	23,5	24,1	24,8

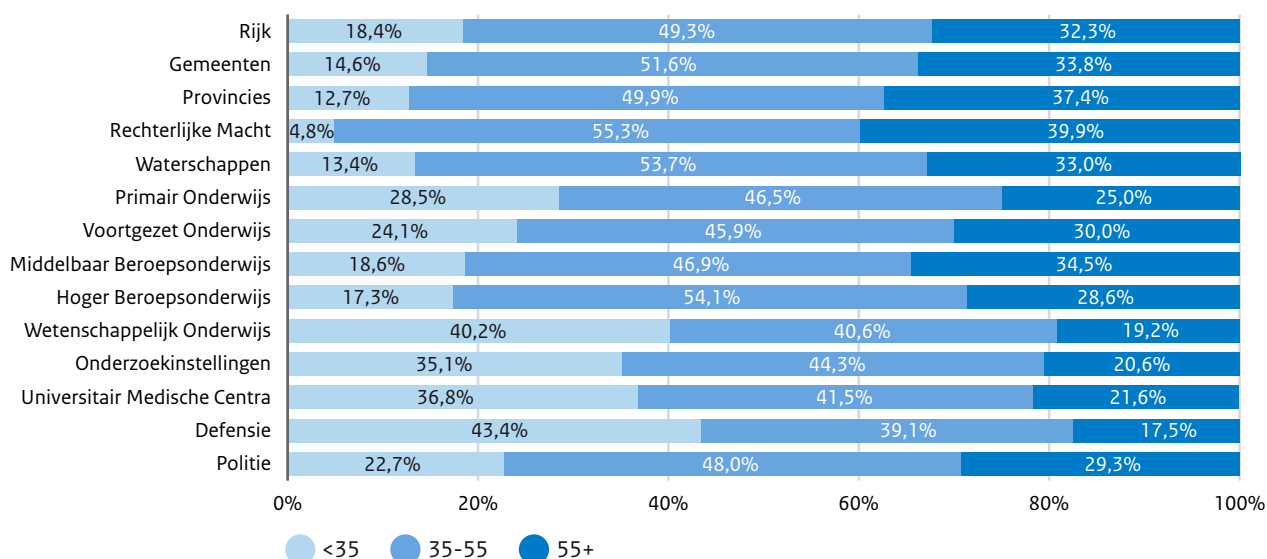
1.1.8 Aandeel personen 35 tot 55 jaar (%)

	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	55,8	54,7	53,0	51,2	49,3
Gemeenten	57,7	56,1	54,5	53,0	51,6
Provincies	56,6	55,1	53,5	51,7	49,9
Rechterlijke Macht	60,5	59,0	57,0	56,2	55,3
Waterschappen	60,5	59,4	57,4	55,1	53,7
Openbaar Bestuur	57,0	55,7	54,0	52,3	50,7
Primair Onderwijs	45,9	46,3	46,3	46,2	46,5
Voortgezet Onderwijs	46,2	45,7	45,8	45,9	45,9
Middelbaar Beroepsonderwijs	47,7	47,0	46,8	46,8	46,9
Hoger Beroepsonderwijs	54,0	54,0	54,4	54,4	54,1
Wetenschappelijk Onderwijs	41,4	41,2	41,2	41,3	40,6
Onderzoekinstellingen	43,6	42,4	43,0	43,0	44,3
Universitair Medische Centra	46,1	45,0	43,9	42,6	41,5
Onderwijs en Wetenschappen	46,4	46,2	46,1	45,9	45,8
Defensie	43,3	42,4	41,5	40,1	39,1
Politie	50,2	49,3	49,1	48,6	48,0
Veiligheid	46,9	46,0	45,5	44,5	43,7
Totaal	49,8	49,1	48,5	47,7	47,1

1.1.9 Aandeel personen 55 jaar en ouder (%)

	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	30,2	30,7	31,8	32,6	32,3
Gemeenten	31,6	32,7	33,2	33,6	33,8
Provincies	35,0	36,6	37,1	37,4	37,4
Rechterlijke Macht	34,5	37,2	37,7	38,8	39,9
Waterschappen	28,7	29,8	31,4	32,5	33,0
Openbaar Bestuur	31,1	32,0	32,7	33,3	33,3
Primair Onderwijs	26,2	26,4	26,1	25,4	25,0
Voortgezet Onderwijs	30,5	30,7	30,6	30,3	30,0
Middelbaar Beroepsonderwijs	36,1	35,9	35,5	35,0	34,5
Hoger Beroepsonderwijs	27,1	27,5	28,1	28,4	28,6
Wetenschappelijk Onderwijs	19,2	19,2	19,3	19,4	19,2
Onderzoekinstellingen	18,7	19,3	19,8	19,3	20,6
Universitair Medische Centra	19,5	20,2	20,7	21,1	21,6
Onderwijs en Wetenschappen	26,6	26,8	26,7	26,4	26,2
Defensie	12,5	13,8	15,1	16,4	17,5
Politie	26,1	27,6	28,5	29,0	29,3
Veiligheid	19,6	21,1	22,1	23,0	23,6
Totaal	27,1	27,6	28,0	28,1	28,1

Aandeel leeftijdscategorieën per sector in 2019

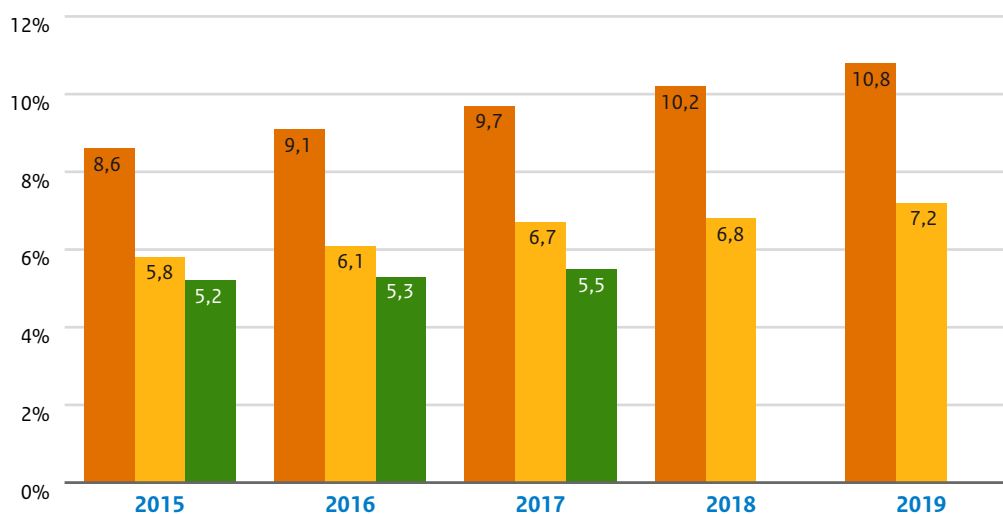

1.1.10 Aandeel personen met niet-westerse migratieachtergrond (%)

	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	9,1	9,8	10,3	10,9	11,7
Gemeenten	9,1	9,5	10,1	10,7	11,1
Provincies	4,2	4,4	4,6	4,7	5,4
Rechterlijke Macht	2,5	2,6	2,7	2,9	3,1
Waterschappen	2,5	2,5	2,7	2,6	2,8
Openbaar Bestuur	8,6	9,1	9,7	10,2	10,8
Primair Onderwijs	3,7	3,8	4,0	4,3	4,6
Voortgezet Onderwijs	5,5	5,7	6,1	6,3	6,7
Middelbaar Beroepsonderwijs	6,8	7,3	7,9	8,3	8,8
Hoger Beroepsonderwijs	5,4	5,6	6,3	6,1	6,5
Wetenschappelijk Onderwijs	9,9	10,4	11,5	11,3	11,8
Onderzoekinstellingen	12,7	13,5	13,8	13,6	12,8
Universitair Medische Centra	7,9	8,0	9,0	8,9	9,3
Onderwijs en Wetenschappen	5,8	6,1	6,7	6,8	7,2
Defensie*	4,8	4,8	4,7		
Politie	5,5	5,7	6,0	6,2	6,4
Veiligheid	5,2	5,3	5,5		
Totaal	6,6	6,9	7,4	7,9	8,3

* Voor Defensie zijn geen cijfers over 2018 en 2019 bekend; het taakveld Veiligheid is daarom ook leeg.

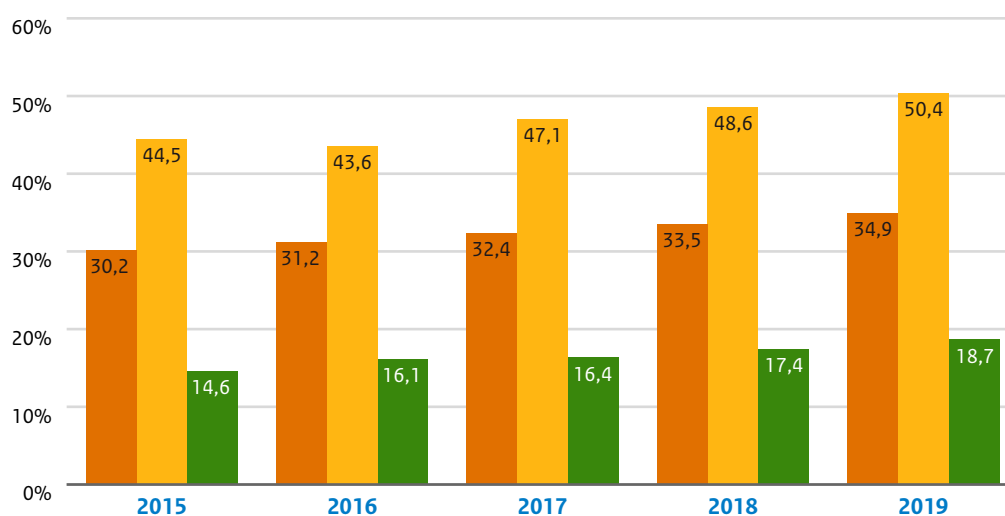
Aandeel personen met niet-westerse migratieachtergrond per taakveld (%)

1.1.11 Aandeel vrouwen in bovenste 10% jaarinkomen (%)

	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	29,5	29,9	30,9	31,4	33,1
Gemeenten	31,9	33,3	34,9	36,3	37,7
Provincies	26,6	27,3	28,7	29,0	30,6
Rechterlijke Macht	30,3	29,9	32,3	35,1	36,9
Waterschappen	19,3	20,8	22,7	24,1	23,2
Openbaar Bestuur	30,2	31,2	32,4	33,5	34,9
Primair Onderwijs	62,3	60,2	65,8	68,7	72,6
Voortgezet Onderwijs	35,7	38,6	39,7	41,1	43,4
Middelbaar Beroepsonderwijs	34,8	34,8	36,7	37,8	39,5
Hoger Beroepsonderwijs	38,4	39,5	40,8	41,4	41,8
Wetenschappelijk Onderwijs	21,2	23,1	23,6	25,0	27,0
Onderzoekinstellingen	20,4	20,5	22,9	22,3	22,3
Universitair Medische Centra	41,3	42,3	43,4	45,2	45,9
Onderwijs en Wetenschappen	44,5	43,6	47,1	48,6	50,4
Defensie	11,9	11,9	12,3	13,0	13,8
Politie	17,0	19,9	20,0	21,5	23,3
Veiligheid	14,6	16,1	16,4	17,4	18,7
Totaal	36,9	36,5	38,8	40,9	41,7

Aandeel vrouwen in bovenste 10% jaarinkomen per taakveld (%)

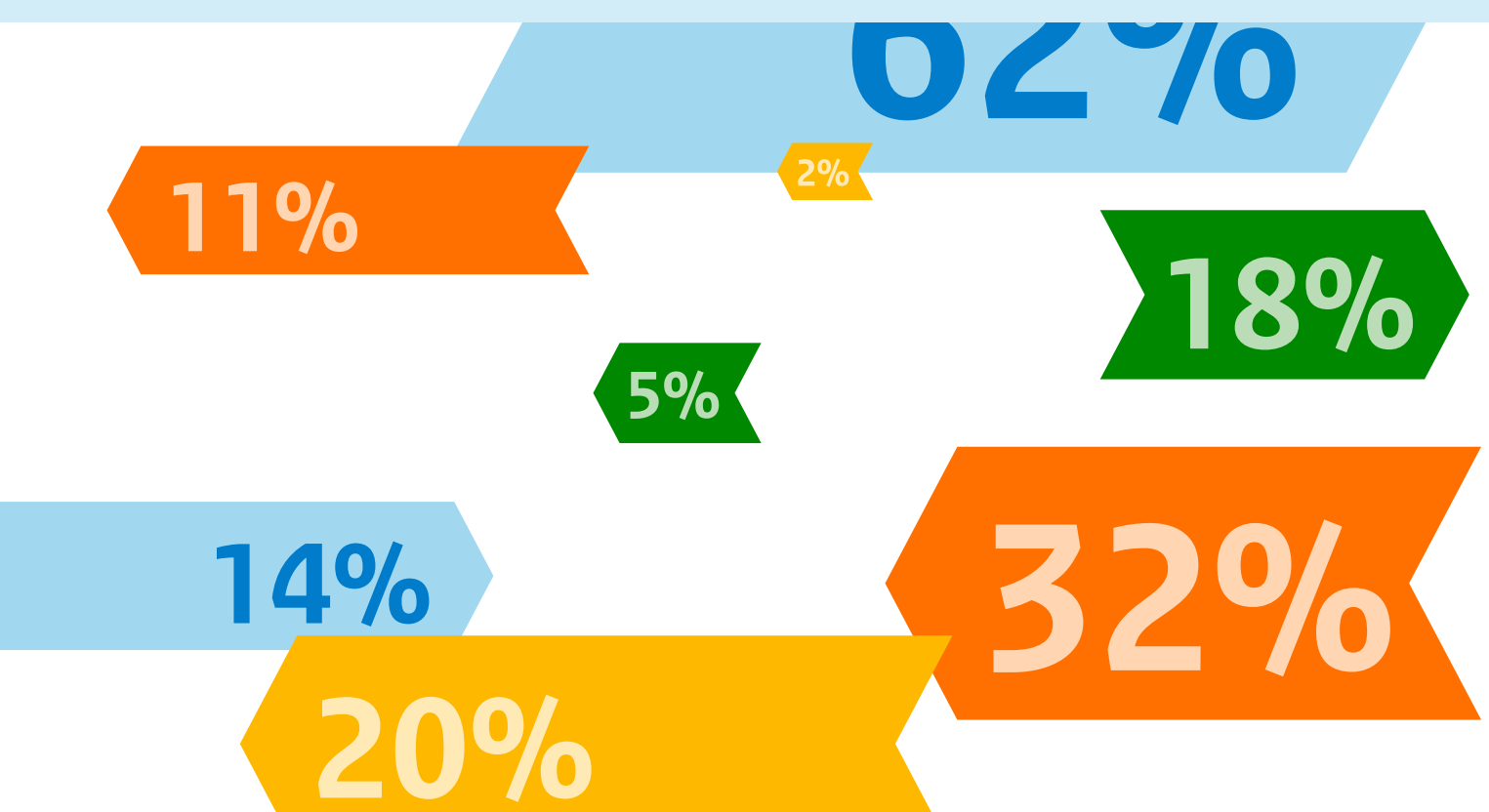
1.2 Gemeenschappelijke regelingen

1.2.1 Gemeenschappelijke regelingen

	2015	2016	2017	2018	2019
Aantal personen	38.384	41.445	45.204	47.719	47.012
Aantal fte	33.790	36.664	40.090	42.201	41.678
Aandeel personen werkzaam in deeltijd (%)	41,1	41,7	42,0	42,8	43,2
Gemiddelde deeltijdfactor van personen werkzaam in deeltijd	0,70	0,71	0,72	0,72	0,73
Aandeel vrouwen (%)	47,2	48,2	48,8	49,8	50,4
Gemiddelde leeftijd	47,3	47,6	47,7	47,7	47,6
Aandeel personen jonger dan 35 jaar (%)	12,3	12,2	12,6	13,5	14,4
Aandeel personen 35 tot 55 jaar (%)	59,6	58,4	56,9	55,3	54,0
Aandeel personen 55 jaar en ouder (%)	28,0	29,5	30,5	31,2	31,6
Aandeel vrouwen in bovenste 10% jaarinkomen (%)	34,3	35,7	36,7	38,1	38,9

In- en uitstroom

2

2.1 Overheid en onderwijs

2.1.1 Instroom personen (%)

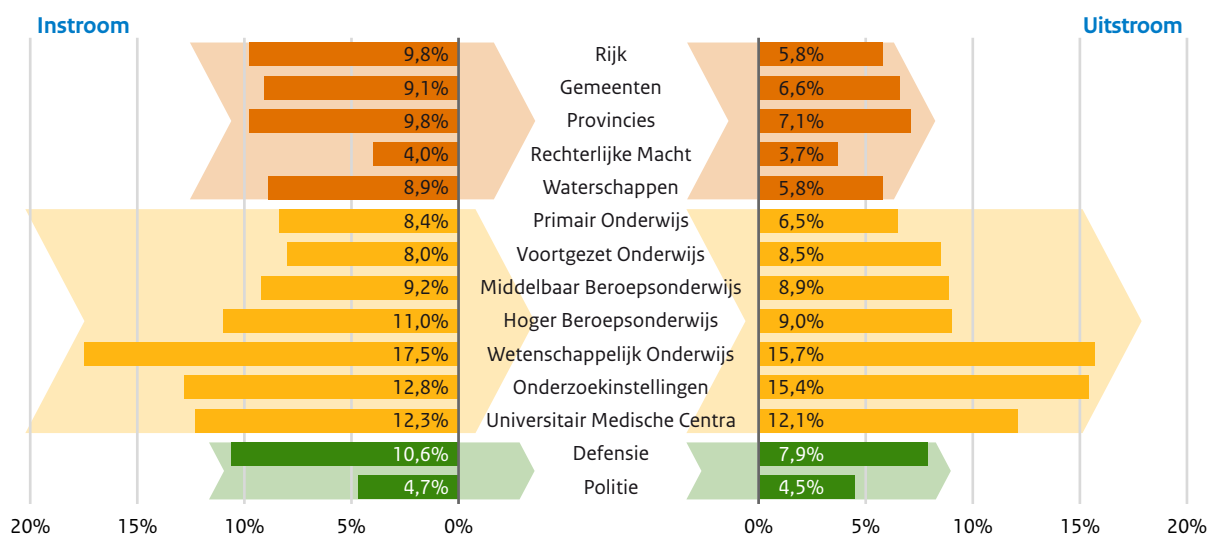
	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	3,6	5,8	5,8	7,5	9,8
Gemeenten	4,5	5,6	7,5	8,2	9,1
Provincies	6,3	4,2	6,7	7,7	9,8
Rechterlijke Macht	0,9	1,2	7,2	3,2	4,0
Waterschappen	3,4	4,6	6,2	8,3	8,9
Openbaar Bestuur	4,2	5,6	6,7	7,8	9,4
Primair Onderwijs	5,1	5,9	6,7	9,0	8,4
Voortgezet Onderwijs	7,3	7,4	7,1	7,7	8,0
Middelbaar Beroepsonderwijs	9,2	8,6	8,6	9,3	9,2
Hoger Beroepsonderwijs	11,0	11,5	8,6	10,2	11,0
Wetenschappelijk Onderwijs	14,5	15,6	15,9	16,0	17,5
Onderzoekinstellingen	15,2	14,9	12,5	17,4	12,8
Universitair Medische Centra	9,3	11,5	12,0	12,2	12,3
Onderwijs en Wetenschappen	8,3	9,1	9,1	10,3	10,5
Defensie *	4,4	4,5	5,6	10,5	10,6
Politie	2,4	3,4	2,9	4,2	4,7
Veiligheid	3,4	3,9	4,2	7,1	7,5
Totaal	6,4	7,3	7,8	9,1	9,7

* Aantallen Defensie 2018 en 2019 zijn door Defensie aangeleverd. Defensie berekent in- en uitstroom op andere wijze (zie 6.2 Definities); vandaar de trendbreuk tussen 2017 en 2018. Dit geldt voor het gehele hoofdstuk.

2.1.2 Uitstroom personen (%)

	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	4,5	5,7	5,2	5,5	5,8
Gemeenten	5,4	5,5	6,0	6,6	6,6
Provincies	6,0	5,9	6,0	6,7	7,1
Rechterlijke Macht	2,7	3,7	2,5	3,0	3,7
Waterschappen	4,1	4,6	4,8	5,8	5,8
Openbaar Bestuur	5,0	5,6	5,6	6,1	6,2
Primair Onderwijs	7,4	7,0	6,7	6,6	6,5
Voortgezet Onderwijs	7,5	7,2	7,8	8,4	8,5
Middelbaar Beroepsonderwijs	7,5	7,1	8,0	8,8	8,9
Hoger Beroepsonderwijs	9,5	9,2	9,7	9,8	9,0
Wetenschappelijk Onderwijs	16,4	16,6	15,9	16,7	15,7
Onderzoekinstellingen	15,7	14,8	15,6	14,8	15,4
Universitair Medische Centra	10,6	10,3	10,9	11,9	12,1
Onderwijs en Wetenschappen	9,1	8,8	9,0	9,4	9,3
Defensie	8,5	7,2	7,2	8,6	7,9
Politie	2,6	3,2	4,1	4,3	4,5
Veiligheid	5,4	5,1	5,6	6,4	6,2
Totaal	7,3	7,3	7,5	7,9	7,9

In- en uitstroom personen per sector in 2019

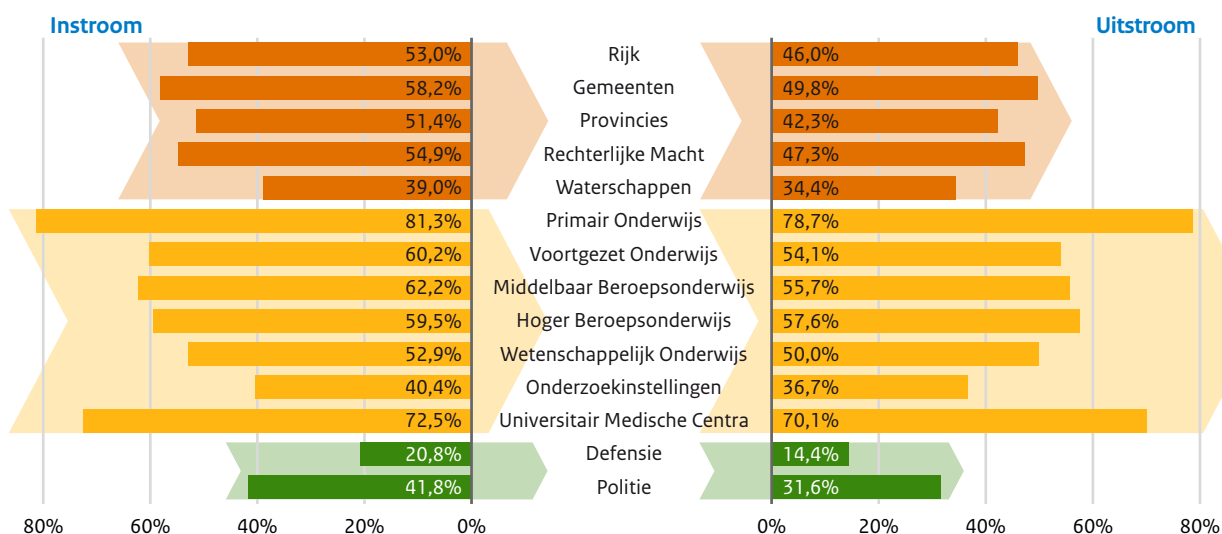
2.1.3 Aandeel vrouwen van totale instroom (%)

	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	55,0	54,7	53,2	53,4	53,0
Gemeenten	58,1	57,4	58,1	56,7	58,2
Provincies	41,6	45,2	49,5	49,4	51,4
Rechterlijke Macht	58,1	47,6	68,5	63,2	54,9
Waterschappen	38,9	34,5	36,4	38,1	39,0
Openbaar Bestuur	55,4	55,2	55,5	54,5	55,0
Primair Onderwijs	81,8	82,9	83,1	82,1	81,3
Voortgezet Onderwijs	59,6	60,1	60,2	60,0	60,2
Middelbaar Beroepsonderwijs	59,6	59,0	60,5	61,7	62,2
Hoger Beroepsonderwijs	58,4	57,3	57,5	59,7	59,5
Wetenschappelijk Onderwijs	51,0	52,8	51,8	53,1	52,9
Onderzoekinstellingen	39,4	35,7	40,1	44,3	40,4
Universitair Medische Centra	68,3	70,9	71,8	72,9	72,5
Onderwijs en Wetenschappen	63,5	64,8	65,8	67,3	66,5
Defensie	15,6	17,2	18,7	20,3	20,8
Politie	34,3	41,2	40,8	42,0	41,8
Veiligheid	22,5	28,1	26,6	27,1	27,7
Totaal	59,0	60,0	60,3	60,0	59,3

2.1.4 Aandeel vrouwen van totale uitstroom (%)

	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	41,8	36,2	43,0	46,0	46,0
Gemeenten	42,8	44,0	45,5	47,9	49,8
Provincies	40,7	37,3	40,1	40,9	42,3
Rechterlijke Macht	49,5	44,4	41,2	37,7	47,3
Waterschappen	27,0	28,6	32,3	30,5	34,4
Openbaar Bestuur	41,9	40,0	43,9	46,3	47,5
Primair Onderwijs	77,2	77,3	77,5	78,0	78,7
Voortgezet Onderwijs	51,6	52,2	52,4	54,0	54,1
Middelbaar Beroepsonderwijs	53,0	54,6	53,8	55,7	55,7
Hoger Beroepsonderwijs	54,1	54,0	55,9	55,8	57,6
Wetenschappelijk Onderwijs	48,3	49,3	50,9	50,7	50,0
Onderzoekinstellingen	37,7	31,7	29,9	37,7	36,7
Universitair Medische Centra	66,6	66,9	69,2	69,5	70,1
Onderwijs en Wetenschappen	60,8	60,9	61,5	61,9	62,4
Defensie	12,3	12,0	12,4	14,6	14,4
Politie	29,5	29,8	30,5	30,1	31,6
Veiligheid	16,5	17,9	19,4	20,0	20,9
Totaal	52,4	51,9	53,3	53,8	54,5

In- en uitstroom vrouwen per sector in 2019

2.1.5 Aandeel personen met niet-westerse migratieachtergrond van totale instroom (%)

	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	11,8	18,8	16,9	17,8	18,7
Gemeenten	13,4	13,9	14,6	15,2	15,2
Provincies	3,5	7,5	6,1	6,8	9,8
Rechterlijke Macht	6,5	4,8	3,5	*	8,3
Waterschappen	6,2	3,4	4,8	5,1	5,7
Openbaar Bestuur	12,0	15,5	14,7	15,5	16,2
Primair Onderwijs	5,7	6,3	7,0	7,6	8,5
Voortgezet Onderwijs	8,5	9,6	10,0	10,9	11,6
Middelbaar Beroepsonderwijs	11,2	12,3	13,0	12,2	13,0
Hoger Beroepsonderwijs	8,3	7,9	8,6	9,6	10,9
Wetenschappelijk Onderwijs	14,9	17,1	16,7	18,3	17,9
Onderzoekinstellingen	16,7	21,3	22,0	21,2	18,1
Universitair Medische Centra	10,2	11,1	12,9	14,0	14,4
Onderwijs en Wetenschappen	9,8	10,8	11,5	11,9	12,5
Defensie **	6,1	6,5	5,7		
Politie	6,2	10,0	13,9	12,9	9,6
Veiligheid	6,1	8,1	8,8		
Totaal	10,0	11,7	12,2	13,0	13,6

* Aantal is kleiner dan 5.

** Voor Defensie zijn geen cijfers over 2018 en 2019 bekend; het taakveld Veiligheid is daarom ook leeg.

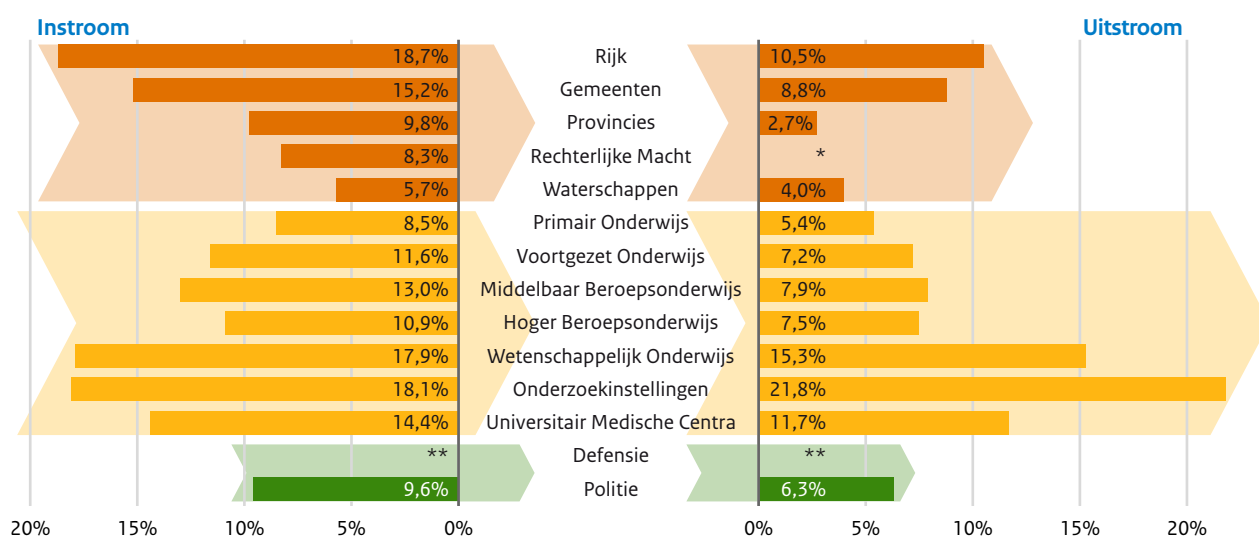
2.1.6 Aandeel personen met niet-westerse migratieachtergrond van totale uitstroom (%)

	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	8,9	7,3	9,4	9,6	10,5
Gemeenten	7,4	7,8	8,0	7,9	8,8
Provincies	3,7	4,9	4,2	4,1	2,7
Rechterlijke Macht	4,3	0,8	5,5	*	*
Waterschappen	2,9	2,4	3,0	3,8	4,0
Openbaar Bestuur	7,6	7,3	8,2	8,3	9,1
Primair Onderwijs	4,2	4,4	4,1	4,9	5,4
Voortgezet Onderwijs	6,7	7,1	6,4	6,4	7,2
Middelbaar Beroepsonderwijs	6,0	6,6	7,3	7,5	7,9
Hoger Beroepsonderwijs	6,7	7,2	7,1	6,1	7,5
Wetenschappelijk Onderwijs	14,3	14,3	14,7	15,1	15,3
Onderzoekinstellingen	19,6	19,0	21,4	22,2	21,8
Universitair Medische Centra	10,3	10,9	11,3	10,2	11,7
Onderwijs en Wetenschappen	8,1	8,5	8,5	8,7	9,4
Defensie **	5,0	4,8	4,8		
Politie	5,4	4,7	5,2	5,0	6,3
Veiligheid	5,1	4,7	5,0		
Totaal	7,7	7,9	8,1	8,4	9,2

* Aantal is kleiner dan 5.

** Voor Defensie zijn geen cijfers over 2018 en 2019 bekend; het taakveld Veiligheid is daarom ook leeg.

In- en uitstroom personen met niet-westerse migratieachtergrond per sector in 2019

* Aantal is kleiner dan 5.

** Voor Defensie zijn geen cijfers over 2018 en 2019 bekend

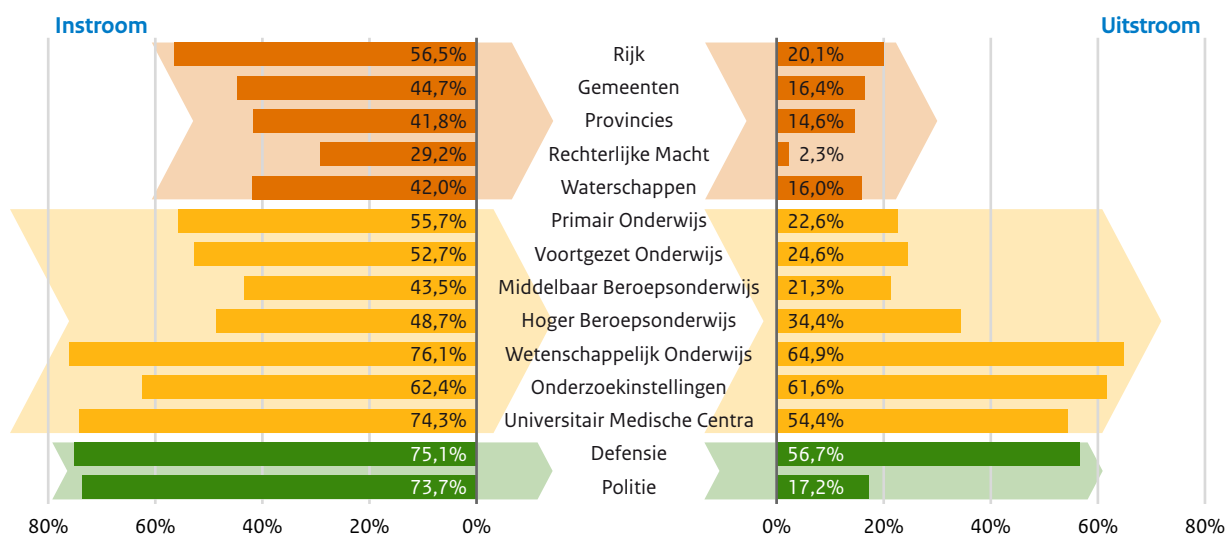
2.1.7 Aandeel personen jonger dan 35 jaar van totale instroom (%)

	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	59,3	56,2	57,5	55,4	56,5
Gemeenten	45,9	48,1	47,6	45,3	44,7
Provincies	24,2	49,7	44,6	45,0	41,8
Rechterlijke Macht	16,1	19,0	38,5	33,3	29,2
Waterschappen	45,1	50,4	43,1	44,3	42,0
Openbaar Bestuur	49,4	51,6	50,7	49,2	49,6
Primair Onderwijs	68,1	64,9	63,8	59,7	55,7
Voortgezet Onderwijs	56,8	55,9	55,2	54,2	52,7
Middelbaar Beroepsonderwijs	48,0	46,5	45,6	44,3	43,5
Hoger Beroepsonderwijs	52,3	49,0	50,0	49,2	48,7
Wetenschappelijk Onderwijs	79,9	77,9	76,3	76,1	76,1
Onderzoekinstellingen	66,5	75,0	68,1	65,9	62,4
Universitair Medische Centra	76,4	75,1	74,6	75,5	74,3
Onderwijs en Wetenschappen	65,3	64,0	63,8	62,1	60,7
Defensie	89,9	90,7	85,3	78,4	75,1
Politie	67,1	66,6	67,8	71,2	73,7
Veiligheid	81,6	79,8	79,1	76,2	74,6
Totaal	63,2	62,2	61,4	60,0	58,6

2.1.8 Aandeel personen jonger dan 35 jaar van totale uitstroom (%)

	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	19,4	14,9	20,2	20,4	20,1
Gemeenten	11,1	12,1	13,4	15,3	16,4
Provincies	13,0	14,2	11,8	13,7	14,6
Rechterlijke Macht	2,2	3,2	5,9	2,8	2,3
Waterschappen	11,7	13,9	13,3	14,6	16,0
Openbaar Bestuur	14,2	13,3	15,9	17,1	17,7
Primair Onderwijs	24,1	24,0	21,3	20,9	22,6
Voortgezet Onderwijs	24,3	26,8	26,6	26,2	24,6
Middelbaar Beroepsonderwijs	17,6	20,5	20,8	20,7	21,3
Hoger Beroepsonderwijs	38,2	39,1	37,1	33,5	34,4
Wetenschappelijk Onderwijs	69,8	67,3	68,2	67,0	64,9
Onderzoekinstellingen	63,2	63,1	54,4	55,1	61,6
Universitair Medische Centra	54,5	56,1	55,0	55,0	54,4
Onderwijs en Wetenschappen	38,9	39,9	38,8	38,5	38,1
Defensie	43,7	46,1	49,0	59,8	56,7
Politie	19,6	13,8	12,3	14,0	17,2
Veiligheid	37,8	35,4	34,8	43,8	41,8
Totaal	33,5	33,1	33,1	33,9	33,4

In- en uitstroom personen jonger dan 35 jaar per sector in 2019

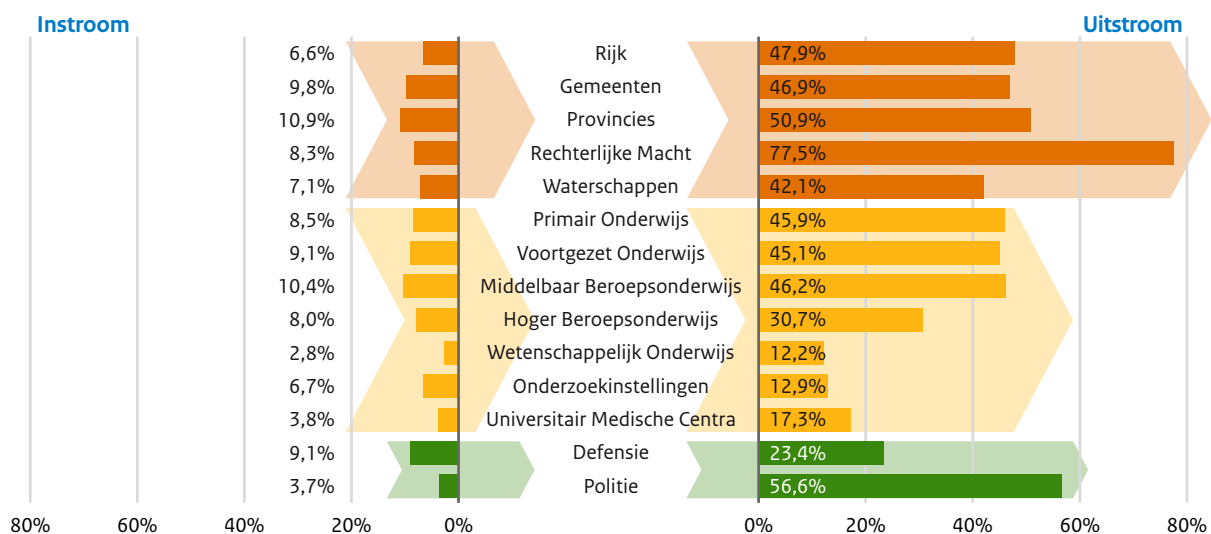
2.1.9 Aandeel personen 55 jaar en ouder van totale instroom (%)

	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	6,2	6,7	6,8	7,0	6,6
Gemeenten	8,9	8,5	8,9	9,3	9,8
Provincies	20,6	6,6	8,6	8,1	10,9
Rechterlijke Macht	9,7	11,9	3,5	0,9	8,3
Waterschappen	4,8	4,4	5,9	8,0	7,1
Openbaar Bestuur	8,5	7,6	8,0	8,3	8,3
Primair Onderwijs	5,8	6,9	7,0	7,4	8,5
Voortgezet Onderwijs	8,1	8,6	8,3	9,4	9,1
Middelbaar Beroepsonderwijs	8,1	9,2	9,4	9,4	10,4
Hoger Beroepsonderwijs	6,9	7,9	7,2	7,8	8,0
Wetenschappelijk Onderwijs	2,2	2,2	2,6	2,7	2,8
Onderzoekinstellingen	4,8	3,3	4,2	3,4	6,7
Universitair Medische Centra	2,7	3,0	3,5	3,3	3,8
Onderwijs en Wetenschappen	5,4	5,9	5,9	6,4	6,8
Defensie	1,9	1,8	4,2	8,0	9,1
Politie	7,1	5,2	4,9	2,8	3,7
Veiligheid	3,8	3,3	4,5	6,4	7,3
Totaal	5,9	6,1	6,4	6,9	7,3

2.1.10 Aandeel personen 55 jaar en ouder van totale uitstroom (%)

	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	47,8	61,8	50,7	47,0	47,9
Gemeenten	57,7	54,7	52,8	49,7	46,9
Provincies	55,7	56,5	58,5	54,9	50,9
Rechterlijke Macht	68,8	54,8	67,1	72,6	77,5
Waterschappen	56,4	54,4	49,2	45,6	42,1
Openbaar Bestuur	54,0	57,7	52,2	48,9	47,5
Primair Onderwijs	47,9	47,1	48,4	47,8	45,9
Voortgezet Onderwijs	47,2	45,6	46,0	44,9	45,1
Middelbaar Beroepsonderwijs	54,4	50,0	49,1	46,0	46,2
Hoger Beroepsonderwijs	30,8	30,0	30,1	31,1	30,7
Wetenschappelijk Onderwijs	11,4	11,8	11,8	11,5	12,2
Onderzoekinstellingen	11,3	10,7	15,5	13,2	12,9
Universitair Medische Centra	17,6	16,9	17,7	17,4	17,3
Onderwijs en Wetenschappen	34,5	33,1	33,7	32,7	32,5
Defensie	28,1	27,2	24,4	21,5	23,4
Politie	54,5	62,3	64,7	60,5	56,6
Veiligheid	34,6	38,9	40,0	35,2	35,9
Totaal	38,7	39,5	38,6	36,8	36,6

In- en uitstroom personen 55 jaar en ouder per sector in 2019

2.2 Gemeenschappelijke regelingen

2.2.1 Gemeenschappelijke regelingen

	2015	2016	2017	2018	2019
Instroom personen (%)	6,2	6,9	7,8	9,6	9,6
Uitstroom personen (%)	5,5	5,8	6,5	7,2	7,7
Aandeel vrouwen van totale instroom (%)	56,6	58,0	58,1	59,1	59,2
Aandeel vrouwen van totale uitstroom (%)	44,6	48,4	49,9	50,6	53,1
Aandeel personen jonger dan 35 jaar van totale instroom (%)	36,7	40,2	40,7	39,4	39,6
Aandeel personen jonger dan 35 jaar van totale uitstroom (%)	13,2	15,0	13,7	15,2	15,8
Aandeel personen 55 jaar en ouder van totale instroom (%)	12,3	11,8	11,2	12,6	11,1
Aandeel personen 55 jaar en ouder van totale uitstroom (%)	49,9	47,1	45,7	43,9	40,3

Lonen

3

3.1 Loonsom en contractloonontwikkeling

3.1.1 Loonsom (raming in miljoenen euro)

	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	7.295	7.697	7.987	8.354	9.030
Gemeenten	8.343	8.344	8.924	9.275	9.921
Provincies	741	737	750	795	831
Rechterlijke Macht	381	386	414	410	455
Waterschappen	623	630	648	687	760
Openbaar Bestuur	17.383	17.795	18.723	19.521	20.997
Primair Onderwijs	7.137	7.413	7.628	7.725	8.280
Voortgezet Onderwijs	5.877	5.905	6.127	6.229	6.314
Middelbaar Beroepsonderwijs	2.852	2.994	3.158	3.202	3.347
Hoger Beroepsonderwijs	2.590	2.729	2.791	2.869	3.071
Wetenschappelijk Onderwijs	3.014	3.053	3.252	3.460	3.678
Onderzoekinstellingen	165	174	172	193	197
Universitair Medische Centra	3.862	3.949	4.382	4.498	4.754
Onderwijs en Wetenschappen	25.497	26.218	27.510	28.176	29.641
Defensie	3.795	3.942	4.096	4.287	4.558
Politie	3.686	4.017	4.099	4.141	4.311
Veiligheid	7.481	7.959	8.195	8.428	8.869
Totaal	50.361	51.972	54.428	56.125	59.507

Loonsom per taakveld in 2019 (in miljoenen euro)

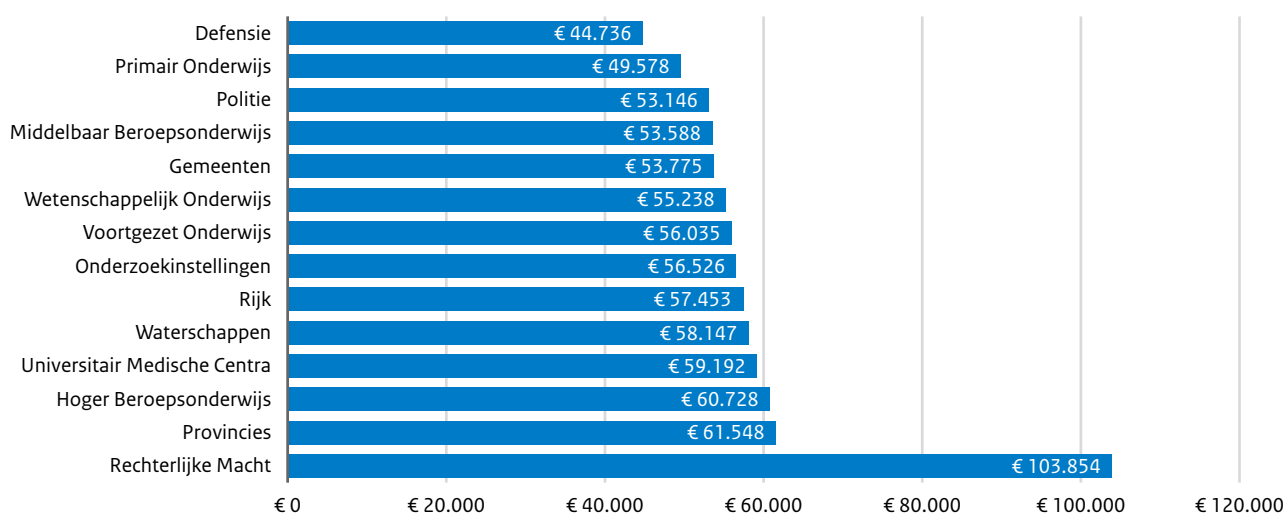
3.1.2 Contractloonontwikkeling op jaarbasis (%)

	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	2,16	2,89	1,40	1,50	3,26
Gemeenten	0,78	2,38	0,82	2,30	2,14
Provincies	1,73	2,70	1,90	1,39	2,99
Rechterlijke Macht	1,75	3,30	1,40	1,50	2,93
Waterschappen	2,14	0,10	0,00	4,50	1,44
Openbaar Bestuur	1,45	2,54	1,08	2,00	2,63
Primair Onderwijs	3,11	2,71	1,13	1,26	0,11
Voortgezet Onderwijs	2,87	2,89	0,95	1,42	1,23
Middelbaar Beroepsonderwijs	2,89	2,86	0,94	0,38	3,42
Hoger Beroepsonderwijs	2,79	4,10	0,41	0,69	3,45
Wetenschappelijk Onderwijs	3,37	1,68	1,40	1,86	2,52
Onderzoekinstellingen	4,45	2,90	1,60	2,04	2,36
Universitair Medische Centra	1,34	1,71	1,40	1,09	2,60
Onderwijs en Wetenschappen	2,79	2,63	1,08	1,19	1,69
Defensie	2,46	2,59	3,38	2,93	2,57
Politie	1,22	6,51	-0,43	2,27	2,75
Veiligheid	1,83	4,63	1,40	2,59	2,66
Totaal	2,19	2,90	1,13	1,67	2,16

3.1.3 Gemiddeld voltijd bruto jaarinkomen (euro)

	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	53.062	56.498	55.580	56.893	57.453
Gemeenten	50.227	50.949	52.634	53.742	53.775
Provincies	58.266	59.104	60.011	62.096	61.548
Rechterlijke Macht	95.209	103.326	100.345	100.703	103.854
Waterschappen	51.860	53.509	53.239	53.171	58.147
Openbaar Bestuur	52.284	54.232	54.723	55.899	56.313
Primair Onderwijs	43.348	44.566	46.253	45.534	49.578
Voortgezet Onderwijs	51.048	52.985	55.279	54.771	56.035
Middelbaar Beroepsonderwijs	49.732	51.063	53.033	52.313	53.588
Hoger Beroepsonderwijs	55.796	57.080	59.459	59.402	60.728
Wetenschappelijk Onderwijs	51.581	52.926	53.606	54.716	55.238
Onderzoekinstellingen	50.331	52.958	53.174	53.700	56.526
Universitair Medische Centra	54.580	55.180	56.411	57.358	59.192
Onderwijs en Wetenschappen	49.238	50.588	52.349	52.146	54.362
Defensie	40.149	42.121	42.109	42.315	44.736
Politie	47.708	50.177	52.373	51.364	53.146
Veiligheid	44.115	46.381	47.506	47.033	49.080
Totaal	49.515	51.170	52.459	52.653	54.257

Gemiddeld voltijd bruto jaarinkomen per sector in 2019

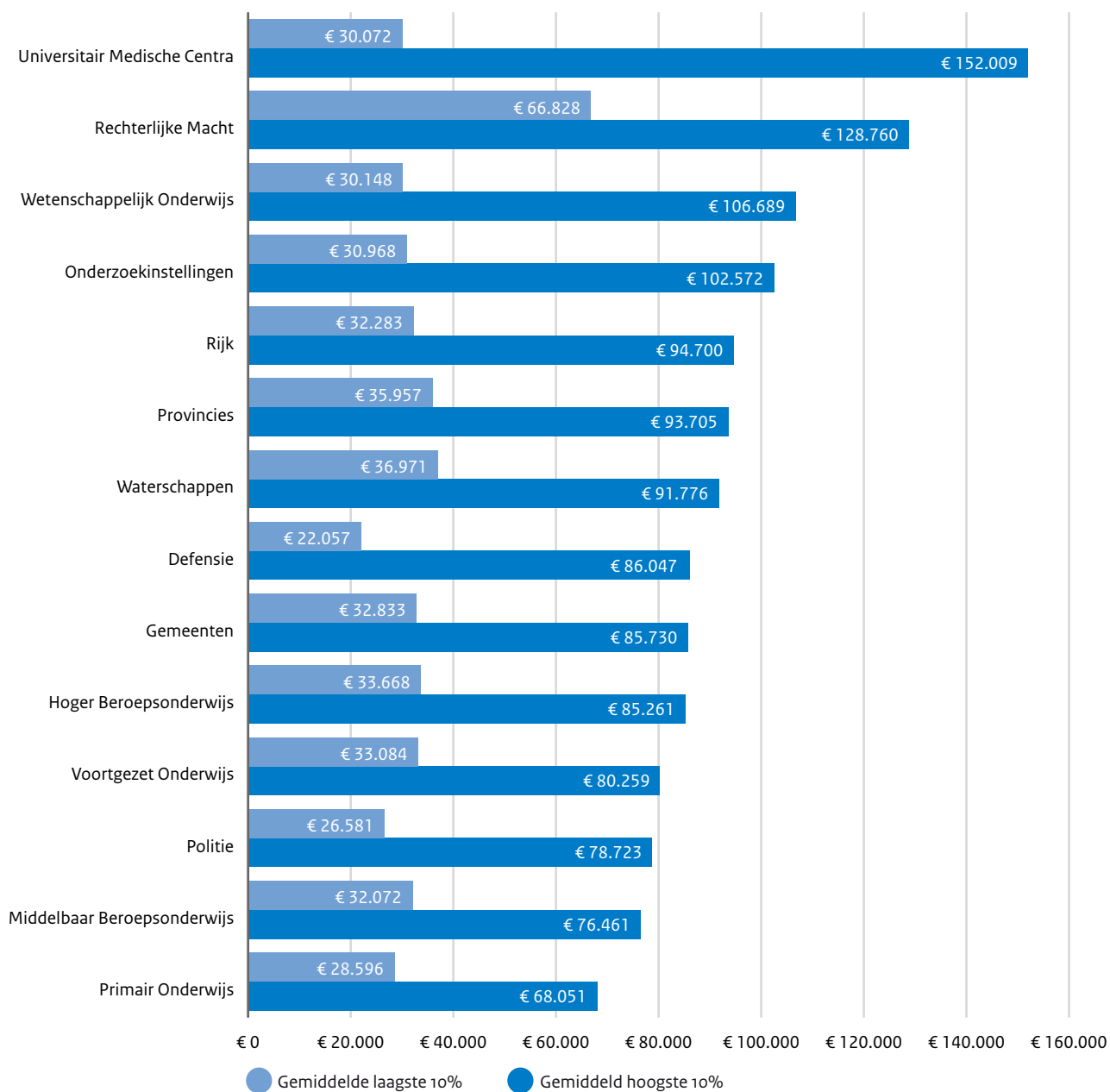
3.1.4 Gemiddeld jaarinkomen van laagste 10% inkomens (euro)

	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	31.415	32.921	31.787	31.804	32.283
Gemeenten	32.094	32.231	32.670	32.860	32.833
Provincies	34.723	34.889	35.311	36.402	35.957
Rechterlijke Macht	59.475	68.007	63.341	65.186	66.828
Waterschappen	34.477	35.463	34.595	34.418	36.971
Openbaar Bestuur	32.332	33.152	32.848	33.010	33.193
Primair Onderwijs	28.096	28.708	29.709	29.239	28.596
Voortgezet Onderwijs	30.562	31.641	32.612	32.505	33.084
Middelbaar Beroepsonderwijs	30.240	31.136	31.759	31.599	32.072
Hoger Beroepsonderwijs	30.795	31.804	32.988	33.132	33.668
Wetenschappelijk Onderwijs	27.862	28.234	28.839	29.392	30.148
Onderzoekinstellingen	28.693	29.988	30.004	29.009	30.968
Universitair Medische Centra	28.187	28.250	28.384	28.700	30.072
Onderwijs en Wetenschappen	29.103	29.781	30.508	30.363	30.732
Defensie	18.748	19.013	18.402	21.511	22.057
Politie	28.669	29.799	30.074	27.943	26.581
Veiligheid	23.940	24.715	24.540	24.864	24.394
Totaal	29.415	30.164	30.465	30.438	30.647

3.1.5 Gemiddeld jaarinkomen van hoogste 10% inkomens (euro)

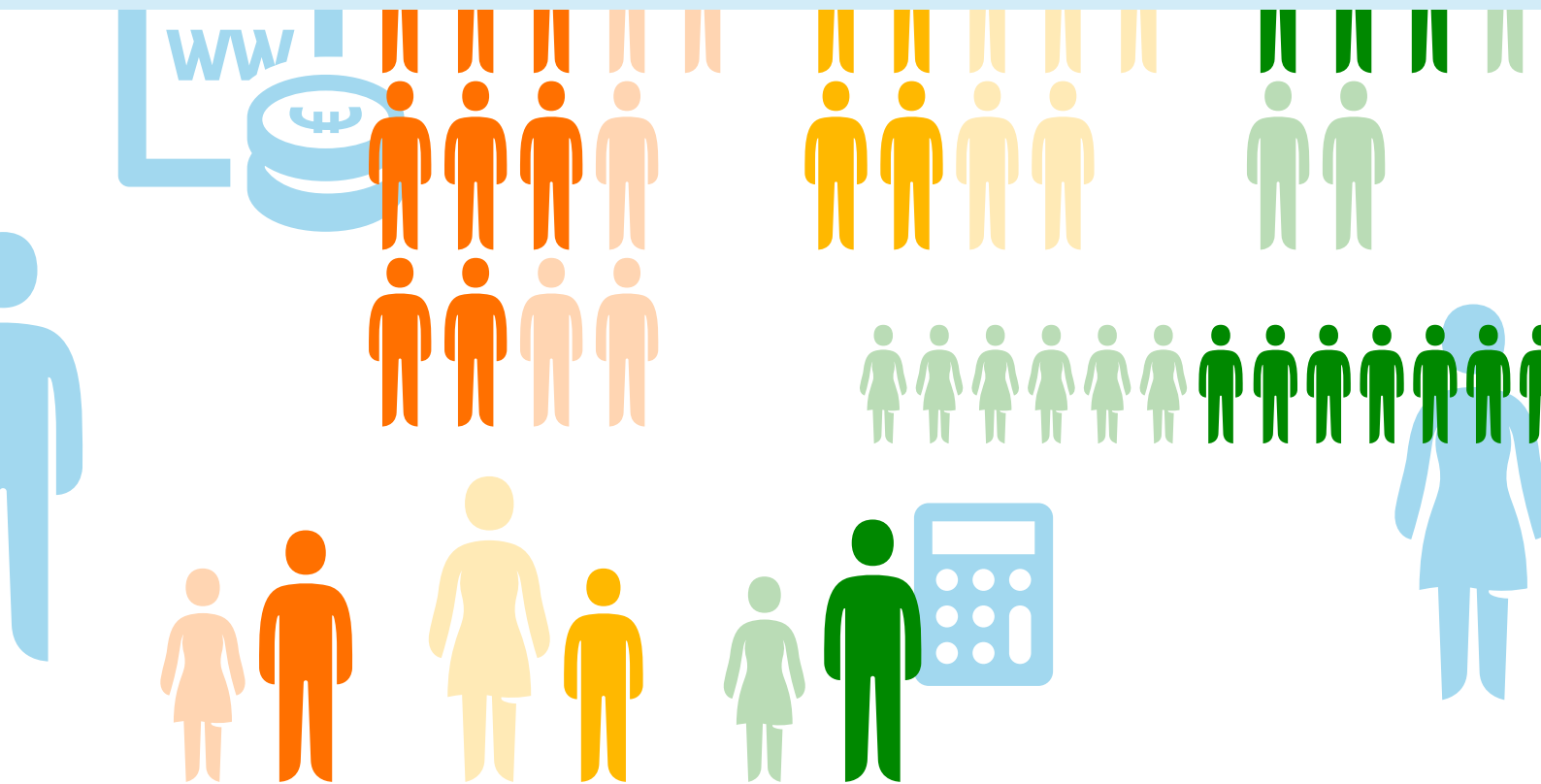
	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	87.007	93.663	91.013	93.690	94.700
Gemeenten	80.799	81.742	84.160	85.978	85.730
Provincies	89.748	89.974	91.919	94.833	93.705
Rechterlijke Macht	116.551	129.545	124.376	124.695	128.760
Waterschappen	83.440	85.288	84.493	84.266	91.776
Openbaar Bestuur	84.551	87.845	88.128	90.242	90.836
Primair Onderwijs	58.706	62.139	63.667	62.545	68.051
Voortgezet Onderwijs	73.890	75.751	79.384	78.097	80.259
Middelbaar Beroepsonderwijs	71.445	71.814	75.784	74.437	76.461
Hoger Beroepsonderwijs	75.116	80.843	83.793	79.047	85.261
Wetenschappelijk Onderwijs	101.466	101.262	105.702	107.965	106.689
Onderzoekinstellingen	93.068	97.989	98.914	99.823	102.572
Universitair Medische Centra	135.934	136.785	145.785	148.101	152.009
Onderwijs en Wetenschappen	77.880	82.054	85.085	83.501	88.833
Defensie	76.193	79.963	81.448	80.863	86.047
Politie	71.143	73.865	76.698	75.792	78.723
Veiligheid	73.634	76.849	78.952	78.219	82.264
Totaal	79.330	83.120	85.296	84.993	88.556

Gemiddeld jaarinkomen (x 1.000 euro) van de laagste en hoogste 10% inkomens per sector in 2019

Sociale zekerheid

4

4.1 Overheid en onderwijs

4.1.1 Aantal nieuwe WW-uitkeringen

	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	753	671	588	564	643
Gemeenten	1.016	955	938	886	967
Provincies	75	69	45	41	49
Rechterlijke Macht	*	*	6	9	7
Waterschappen	52	60	48	49	58
Openbaar Bestuur	1.896	1.755	1.625	1.549	1.724
Primair Onderwijs	8.472	6.723	5.002	3.344	2.825
Voortgezet Onderwijs	2.648	2.597	2.430	2.162	2.340
Middelbaar Beroepsonderwijs	1.090	1.066	1.168	995	982
Hoger Beroepsonderwijs	1.143	994	1.002	878	731
Wetenschappelijk Onderwijs	2.422	2.475	2.476	2.658	2.586
Onderzoekinstellingen	155	160	129	124	134
Universitair Medische Centra	1.749	1.603	1.295	1.257	1.386
Onderwijs en Wetenschappen	17.679	15.618	13.502	11.418	10.984
Defensie	983	505	439	331	230
Politie	224	139	123	106	103
Veiligheid	1.207	644	562	437	333
Totaal	20.782	18.017	15.689	13.404	13.041

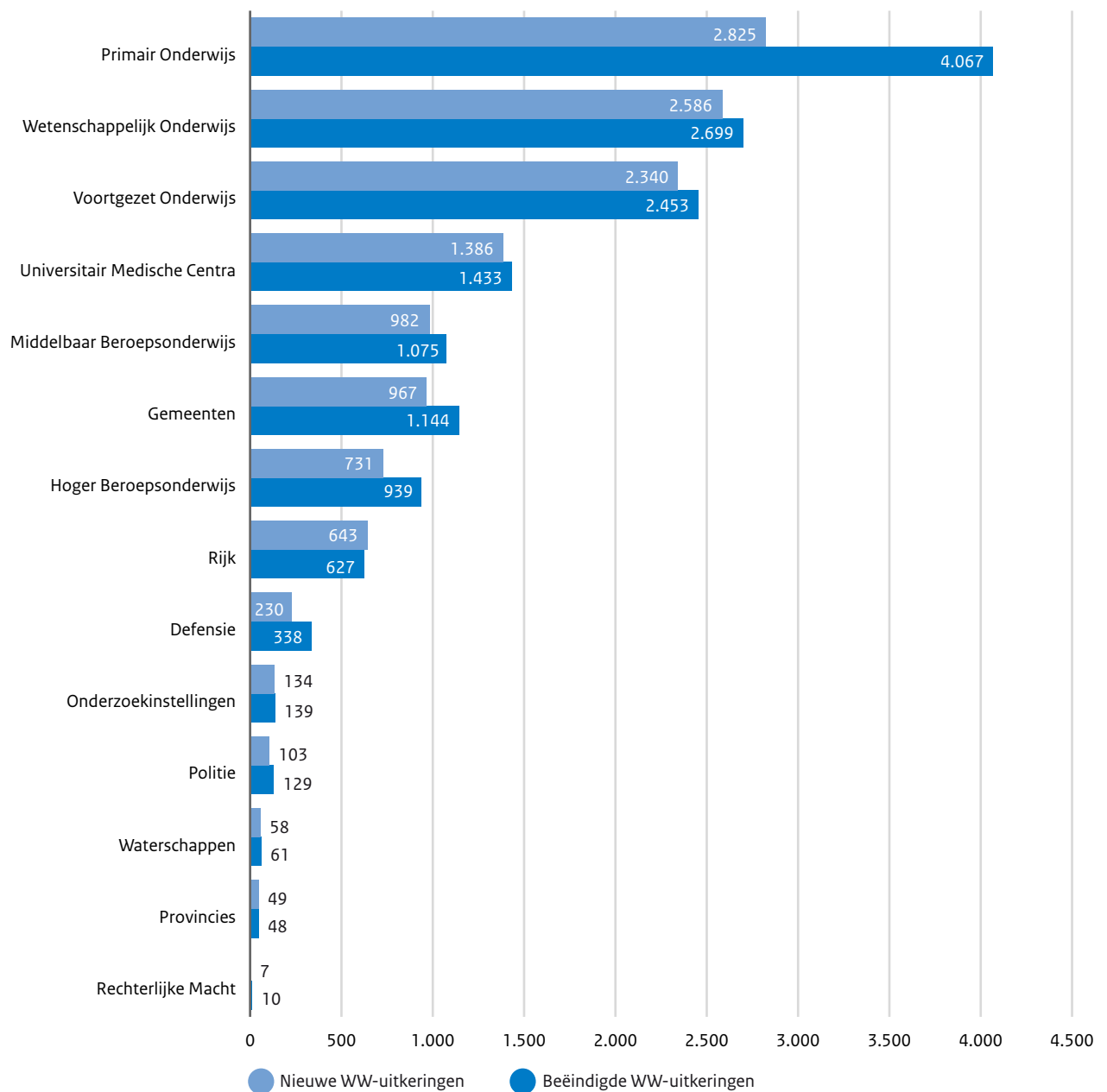
* Aantal is kleiner dan 5.

4.1.2 Aantal beëindigde WW-uitkeringen

	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	815	695	691	600	627
Gemeenten	1.131	963	1.001	831	1.144
Provincies	73	75	61	52	48
Rechterlijke Macht	*	*	*	6	10
Waterschappen	50	53	54	49	61
Openbaar Bestuur	2.069	1.786	1.807	1.538	1.890
Primair Onderwijs	7.405	7.438	5.963	4.774	4.067
Voortgezet Onderwijs	2.564	2.616	2.574	2.370	2.453
Middelbaar Beroepsonderwijs	1.056	999	1.129	1.144	1.075
Hoger Beroepsonderwijs	1.015	987	997	1.015	939
Wetenschappelijk Onderwijs	2.309	2.443	2.590	2.586	2.699
Onderzoekinstellingen	141	158	131	140	139
Universitair Medische Centra	1.702	1.682	1.464	1.306	1.433
Onderwijs en Wetenschappen	16.192	16.323	14.848	13.335	12.805
Defensie	716	558	522	642	338
Politie	226	155	140	72	129
Veiligheid	942	713	662	714	467
Totaal	19.203	18.822	17.317	15.587	15.162

* Aantal is kleiner dan 5.

Aantal nieuwe en beëindigde WW-uitkeringen per sector in geheel 2019

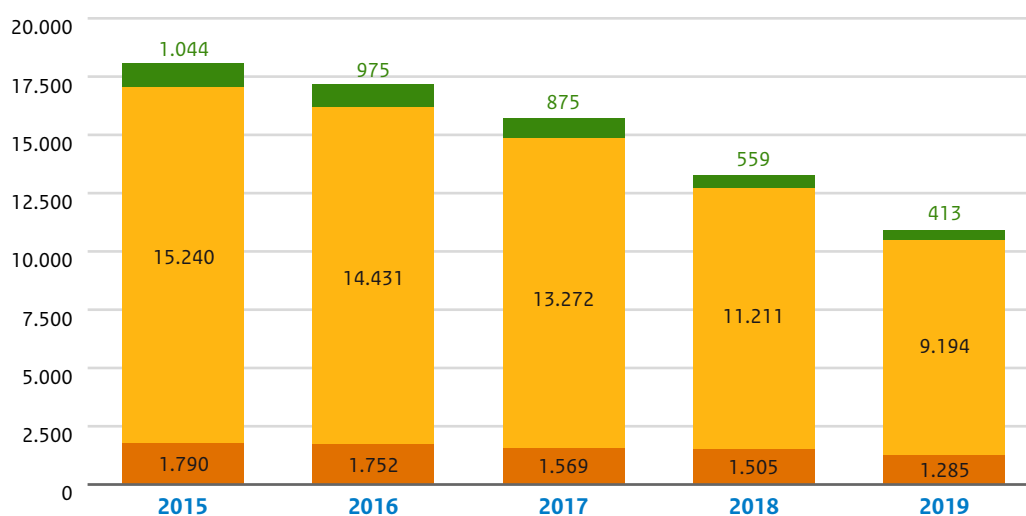

4.1.3 Aantal WW-uitkeringen (ultimo)

	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	593	567	463	425	430
Gemeenten	1.070	1.062	1.005	985	772
Provincies	79	69	53	45	45
Rechterlijke Macht	*	*	*	6	*
Waterschappen	48	54	48	44	38
Openbaar Bestuur	1.790	1.752	1.569	1.505	1.285
Primair Onderwijs	7.834	7.168	6.258	4.777	3.460
Voortgezet Onderwijs	2.645	2.586	2.399	2.223	2.071
Middelbaar Beroepsonderwijs	1.079	1.035	1.073	926	817
Hoger Beroepsonderwijs	1.003	1.008	1.012	876	650
Wetenschappelijk Onderwijs	1.413	1.441	1.507	1.487	1.350
Onderzoekinstellingen	84	86	84	69	64
Universitair Medische Centra	1.182	1.107	939	853	782
Onderwijs en Wetenschappen	15.240	14.431	13.272	11.211	9.194
Defensie	880	827	744	433	315
Politie	164	148	131	126	98
Veiligheid	1.044	975	875	559	413
Totaal	18.074	17.158	15.716	13.275	10.892

* Aantal is kleiner dan 5.

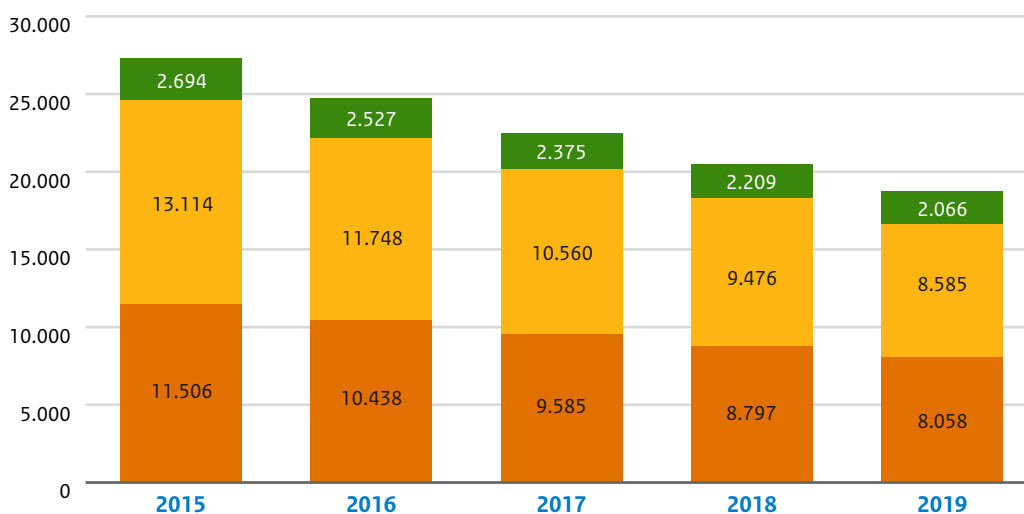
Aantal WW-uitkeringen (ultimo) per taakveld

4.1.4 Aantal WAO-uitkeringen (ultimo)

	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	3.790	3.519	3.264	3.037	2.803
Gemeenten	7.024	6.407	5.847	5.319	4.862
Provincies	434	280	254	235	206
Rechterlijke Macht	95	83	78	75	66
Waterschappen	163	149	142	131	121
Openbaar Bestuur	11.506	10.438	9.585	8.797	8.058
Primair Onderwijs	5.728	5.143	4.677	4.214	3.843
Voortgezet Onderwijs	2.191	1.909	1.649	1.462	1.279
Middelbaar Beroepsonderwijs	1.639	1.440	1.292	1.135	1.010
Hoger Beroepsonderwijs	712	627	558	483	433
Wetenschappelijk Onderwijs	982	908	806	737	670
Onderzoekinstellingen	56	55	52	49	48
Universitair Medische Centra	1.806	1.666	1.526	1.396	1.302
Onderwijs en Wetenschappen	13.114	11.748	10.560	9.476	8.585
Defensie	1.437	1.357	1.272	1.186	1.112
Politie	1.257	1.170	1.103	1.023	954
Veiligheid	2.694	2.527	2.375	2.209	2.066
Totaal	27.314	24.713	22.520	20.482	18.709

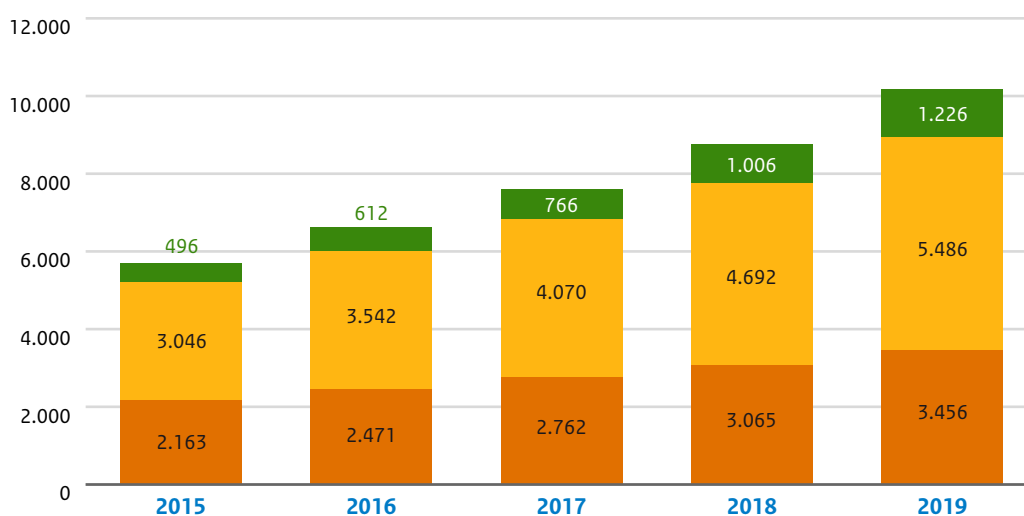
Aantal WAO-uitkeringen (ultimo) per taakveld

4.1.5 Aantal IVA-uitkeringen (ultimo)

	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	741	847	987	1.136	1.323
Gemeenten	1.304	1.490	1.624	1.764	1.926
Provincies	61	69	78	87	117
Rechterlijke Macht	8	9	9	8	10
Waterschappen	49	56	64	70	80
Openbaar Bestuur	2.163	2.471	2.762	3.065	3.456
Primair Onderwijs	1.332	1.577	1.799	2.041	2.344
Voortgezet Onderwijs	630	711	814	963	1.131
Middelbaar Beroepsonderwijs	418	484	545	630	764
Hoger Beroepsonderwijs	192	201	232	277	331
Wetenschappelijk Onderwijs	161	191	234	261	326
Onderzoekinstellingen	11	9	12	14	13
Universitair Medische Centra	302	369	434	506	577
Onderwijs en Wetenschappen	3.046	3.542	4.070	4.692	5.486
Defensie	195	223	253	336	400
Politie	301	389	513	670	826
Veiligheid	496	612	766	1.006	1.226
Totaal	5.705	6.625	7.598	8.763	10.168

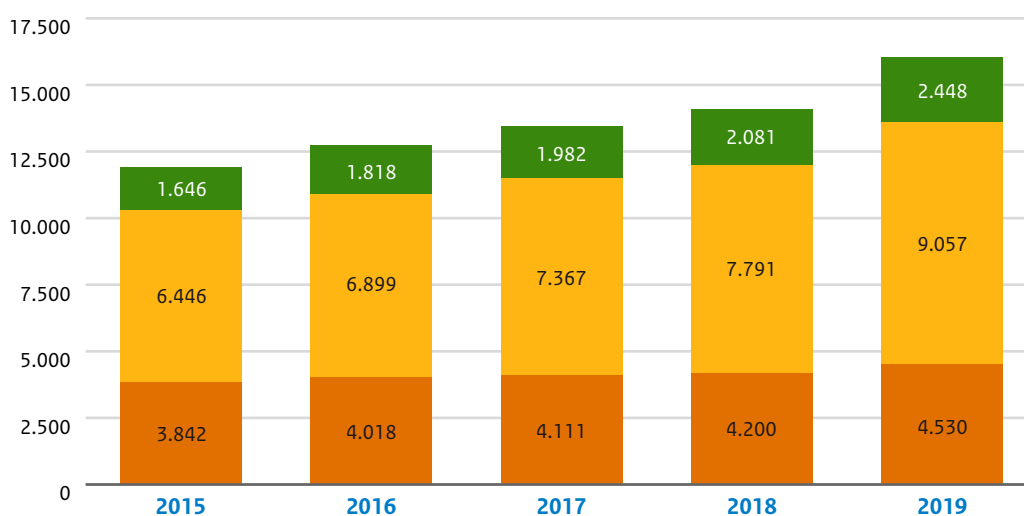
Aantal IVA-uitkeringen (ultimo) per taakveld

4.1.6 Aantal WGA-uitkeringen (ultimo)

	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	1.376	1.481	1.551	1.639	1.863
Gemeenten	2.256	2.330	2.359	2.353	2.459
Provincies	119	112	103	104	102
Rechterlijke Macht	14	14	18	23	31
Waterschappen	77	81	80	81	75
Openbaar Bestuur	3.842	4.018	4.111	4.200	4.530
Primair Onderwijs	2.843	3.061	3.234	3.379	3.826
Voortgezet Onderwijs	1.288	1.379	1.482	1.593	1.953
Middelbaar Beroepsonderwijs	881	903	951	997	1.148
Hoger Beroepsonderwijs	447	502	513	556	664
Wetenschappelijk Onderwijs	354	371	428	478	527
Onderzoekinstellingen	28	29	33	32	33
Universitair Medische Centra	605	654	726	756	906
Onderwijs en Wetenschappen	6.446	6.899	7.367	7.791	9.057
Defensie	706	752	799	792	881
Politie	940	1.066	1.183	1.289	1.567
Veiligheid	1.646	1.818	1.982	2.081	2.448
Totaal	11.934	12.735	13.460	14.072	16.035

Aantal WGA-uitkeringen (ultimo) per taakveld

4.1.7 Bedrag WW-uitkeringen (x 1.000 euro)

	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	13.891	12.036	10.395	9.527	8.985
Gemeenten	23.994	20.581	20.736	19.749	18.575
Provincies	1.869	1.628	1.389	1.075	1.098
Rechterlijke Macht	87	50	113	109	103
Waterschappen	1.229	1.083	1.257	1.053	1.010
Openbaar Bestuur	41.070	35.378	33.890	31.512	29.771
Primair Onderwijs	115.827	118.570	116.771	106.833	84.137
Voortgezet Onderwijs	44.273	41.315	42.323	40.976	39.920
Middelbaar Beroepsonderwijs	17.673	15.490	16.781	15.936	14.844
Hoger Beroepsonderwijs	17.364	17.623	18.606	17.314	14.439
Wetenschappelijk Onderwijs	24.715	24.013	26.248	26.458	25.873
Onderzoekinstellingen	1.642	1.738	1.887	1.747	1.569
Universitair Medische Centra	21.098	19.890	17.659	16.373	15.848
Onderwijs en Wetenschappen	242.592	238.639	240.275	225.637	196.630
Defensie	16.283	19.162	18.479	14.015	8.768
Politie	3.793	2.961	2.713	2.582	2.066
Veiligheid	20.076	22.123	21.192	16.596	10.834
Totaal	303.738	296.140	295.356	273.746	237.235

4.1.8 Bedrag WIA-uitkeringen (x 1.000 euro)

	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	36.989	42.321	48.540	54.306	62.361
Gemeenten	63.889	71.593	80.165	84.694	94.636
Provincies	3.033	2.958	3.292	3.611	4.439
Rechterlijke Macht	568	719	760	880	830
Waterschappen	2.633	3.018	3.219	3.311	3.696
Openbaar Bestuur	107.112	120.609	135.977	146.802	165.962
Primair Onderwijs	71.958	80.698	90.588	97.577	111.665
Voortgezet Onderwijs	32.929	37.148	41.297	47.449	56.736
Middelbaar Beroepsonderwijs	23.704	25.805	28.284	30.578	36.170
Hoger Beroepsonderwijs	10.940	11.961	12.931	14.748	17.423
Wetenschappelijk Onderwijs	7.943	9.151	10.844	12.098	14.704
Onderzoekinstellingen	541	589	633	724	807
Universitair Medische Centra	10.650	13.216	15.687	17.579	21.299
Onderwijs en Wetenschappen	158.665	178.568	200.263	220.752	258.804
Defensie	10.688	12.102	13.924	16.693	20.012
Politie	24.324	28.072	36.236	41.881	47.105
Veiligheid	35.012	40.174	50.160	58.574	67.117
Totaal	300.789	339.351	386.400	426.128	491.883

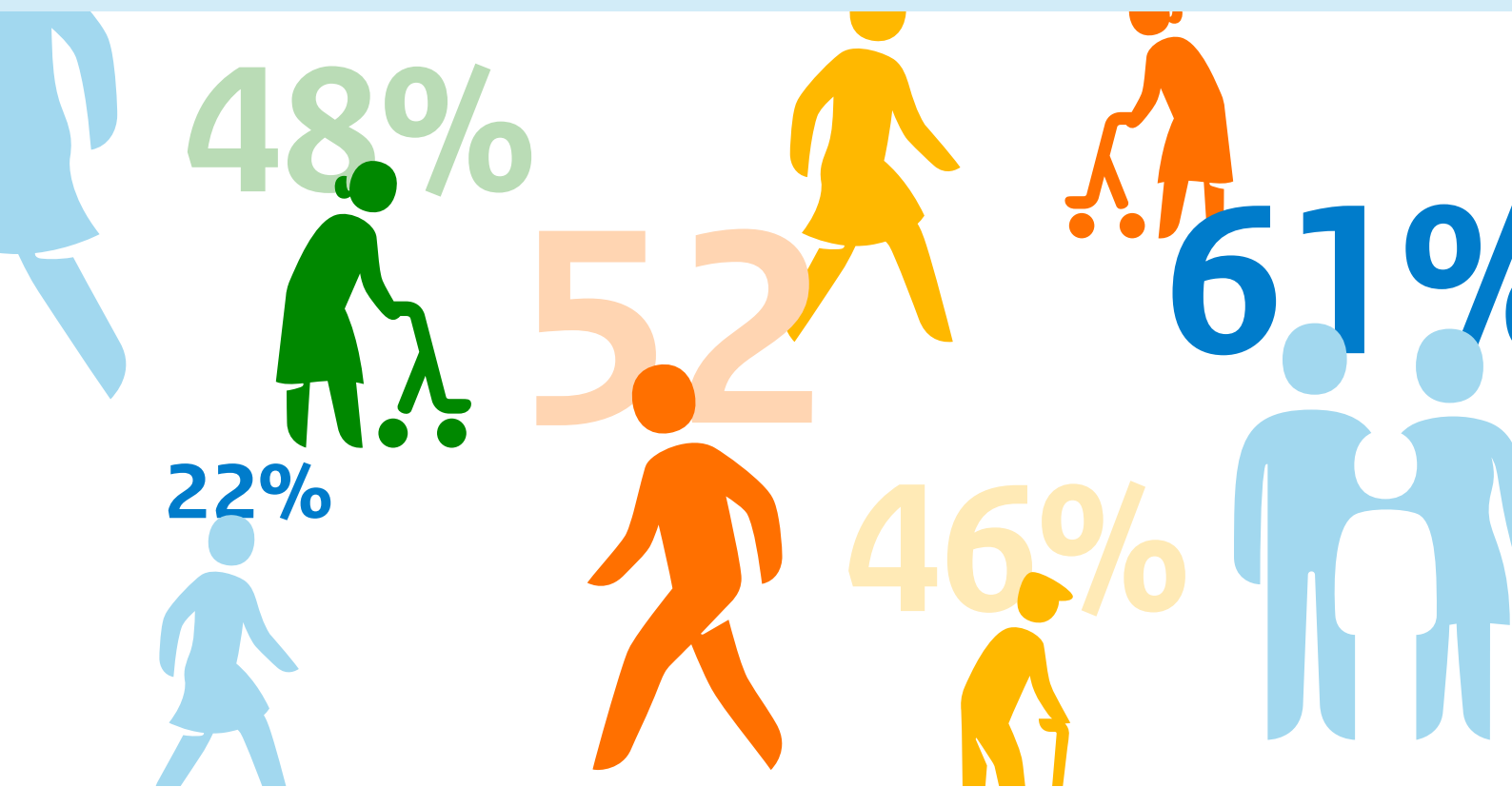
4.2 Gemeenschappelijke regelingen

4.2.1 Gemeenschappelijke regelingen

	2015	2016	2017	2018	2019
Aantal nieuwe WW-uitkeringen	301	278	231	208	256
Aantal beëindigde WW-uitkeringen	276	267	258	211	271
Aantal WW-uitkeringen (ultimo)	262	279	261	237	226
Aantal WAO-uitkeringen (ultimo)	323	302	275	240	224
Aantal IVA-uitkeringen (ultimo)	153	200	232	271	319
Aantal WGA-uitkeringen (ultimo)	323	368	387	405	450

Pensioenen

5

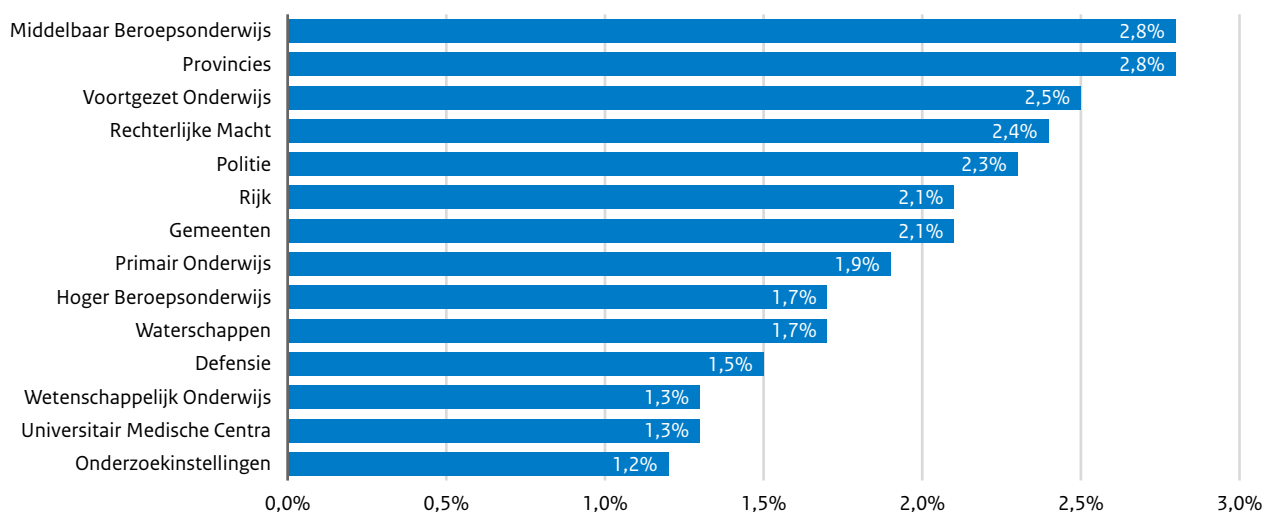

5.1 Overheid en onderwijs

5.1.1 Instroom in (pre)pensioen

	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	2.168	3.464	2.540	2.393	2.723
Gemeenten	3.276	3.178	3.308	3.457	3.275
Provincies	235	291	297	319	306
Rechterlijke Macht	56	63	47	71	86
Waterschappen	196	213	175	234	180
Openbaar Bestuur	5.931	7.208	6.366	6.472	6.570
Primair Onderwijs	3.902	3.543	3.708	3.564	3.482
Voortgezet Onderwijs	2.832	2.415	2.600	2.785	2.671
Middelbaar Beroepsonderwijs	1.551	1.410	1.521	1.632	1.635
Hoger Beroepsonderwijs	870	819	879	933	858
Wetenschappelijk Onderwijs	715	747	771	768	764
Onderzoekinstellingen	33	32	37	49	36
Universitair Medische Centra	847	839	899	971	924
Onderwijs en Wetenschappen	10.715	9.772	10.390	10.683	10.354
Defensie	869	937	808	920	909
Politie	701	1.042	1.476	1.445	1.455
Veiligheid	1.570	1.979	2.284	2.365	2.364
Totaal	18.206	18.945	19.033	19.514	19.278

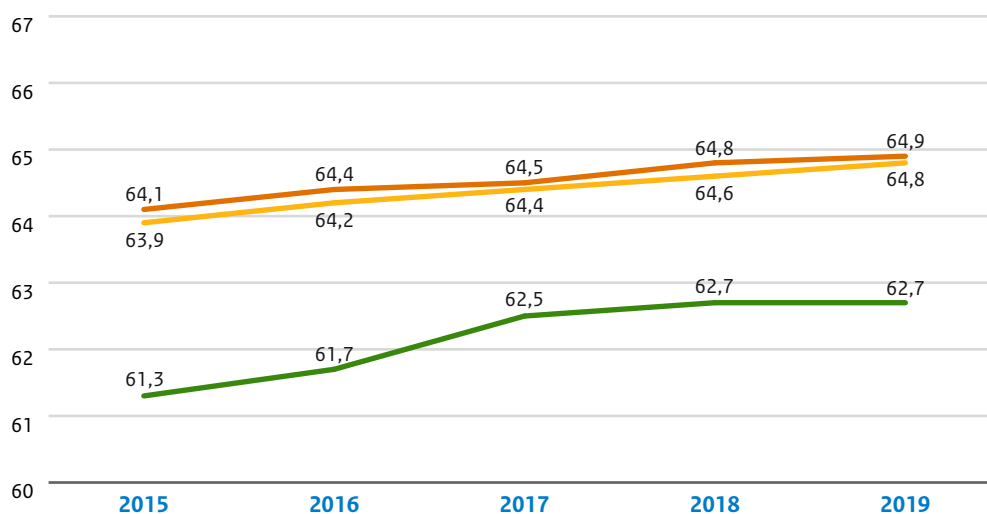
Aandeel instromers in (pre)pensioen per sector in 2019

5.1.2 Gemiddelde pensioenleeftijd (incl. prepensioen)

	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	63,8	64,1	64,2	64,5	64,7
Gemeenten	64,2	64,5	64,7	64,9	65,1
Provincies	63,9	64,4	64,9	65,0	64,9
Rechterlijke Macht	65,9	66,8	66,6	67,7	66,5
Waterschappen	64,5	64,6	65,1	64,6	65,0
Openbaar Bestuur	64,1	64,4	64,5	64,8	64,9
Primair Onderwijs	63,6	63,8	64,0	64,2	64,4
Voortgezet Onderwijs	64,0	64,3	64,6	64,7	64,9
Middelbaar Beroepsonderwijs	64,0	64,4	64,6	64,8	64,8
Hoger Beroepsonderwijs	64,3	64,6	65,0	65,0	65,2
Wetenschappelijk Onderwijs	64,6	64,8	65,0	65,2	65,6
Onderzoekinstellingen	64,9	65,0	65,4	65,1	65,7
Universitair Medische Centra	64,3	64,4	64,6	64,7	64,8
Onderwijs en Wetenschappen	63,9	64,2	64,4	64,6	64,8
Defensie	59,5	59,2	59,7	60,3	60,3
Politie	63,5	63,9	64,1	64,2	64,2
Veiligheid	61,3	61,7	62,5	62,7	62,7
Totaal	63,7	64,0	64,2	64,4	64,6

Gemiddelde pensioenleeftijd (incl. prepensioen) per taakveld

5.1.3 Instroom in (deeltijd)pensioen voor AOW-leeftijd

	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	1.453	2.523	1.870	1.638	1.876
Gemeenten	1.780	1.426	1.522	1.617	1.696
Provincies	167	153	149	157	175
Rechterlijke Macht	24	15	11	13	35
Waterschappen	96	88	69	119	92
Openbaar Bestuur	3.520	4.205	3.621	3.544	3.874
Primair Onderwijs	2.813	2.406	2.617	2.535	2.515
Voortgezet Onderwijs	1.857	1.380	1.488	1.683	1.693
Middelbaar Beroepsonderwijs	970	743	825	939	1.025
Hoger Beroepsonderwijs	451	385	378	435	424
Wetenschappelijk Onderwijs	279	248	267	267	273
Onderzoekinstellingen	11	12	11	21	9
Universitair Medische Centra	427	392	440	506	530
Onderwijs en Wetenschappen	6.808	5.566	6.026	6.386	6.469
Defensie	630	693	572	692	693
Politie	550	794	1.166	1.122	1.200
Veiligheid	1.180	1.487	1.738	1.814	1.893
Totaal	11.508	11.258	11.385	11.743	12.236

5.1.4 Aantal personen dat doorwerkt na AOW-leeftijd

	2015	2016	2017	2018	2019
Rijk	660	773	762	912	1.011
Gemeenten	212	217	257	266	222
Provincies	*	5	5	9	12
Rechterlijke Macht	141	154	167	170	169
Waterschappen	16	15	16	10	11
Openbaar Bestuur	1.029	1.164	1.203	1.363	1.422
Primair Onderwijs	327	328	317	378	443
Voortgezet Onderwijs	349	355	351	347	326
Middelbaar Beroepsonderwijs	95	86	84	79	79
Hoger Beroepsonderwijs	72	69	81	67	76
Wetenschappelijk Onderwijs	32	26	38	33	35
Onderzoekinstellingen	*	*	*	*	*
Universitair Medische Centra	41	27	20	16	10
Onderwijs en Wetenschappen	916	891	891	920	967
Defensie	13	22	25	30	42
Politie	36	60	55	30	5
Veiligheid	49	82	80	60	47
Totaal	1.994	2.137	2.174	2.343	2.435

* Aantal is kleiner dan 5.

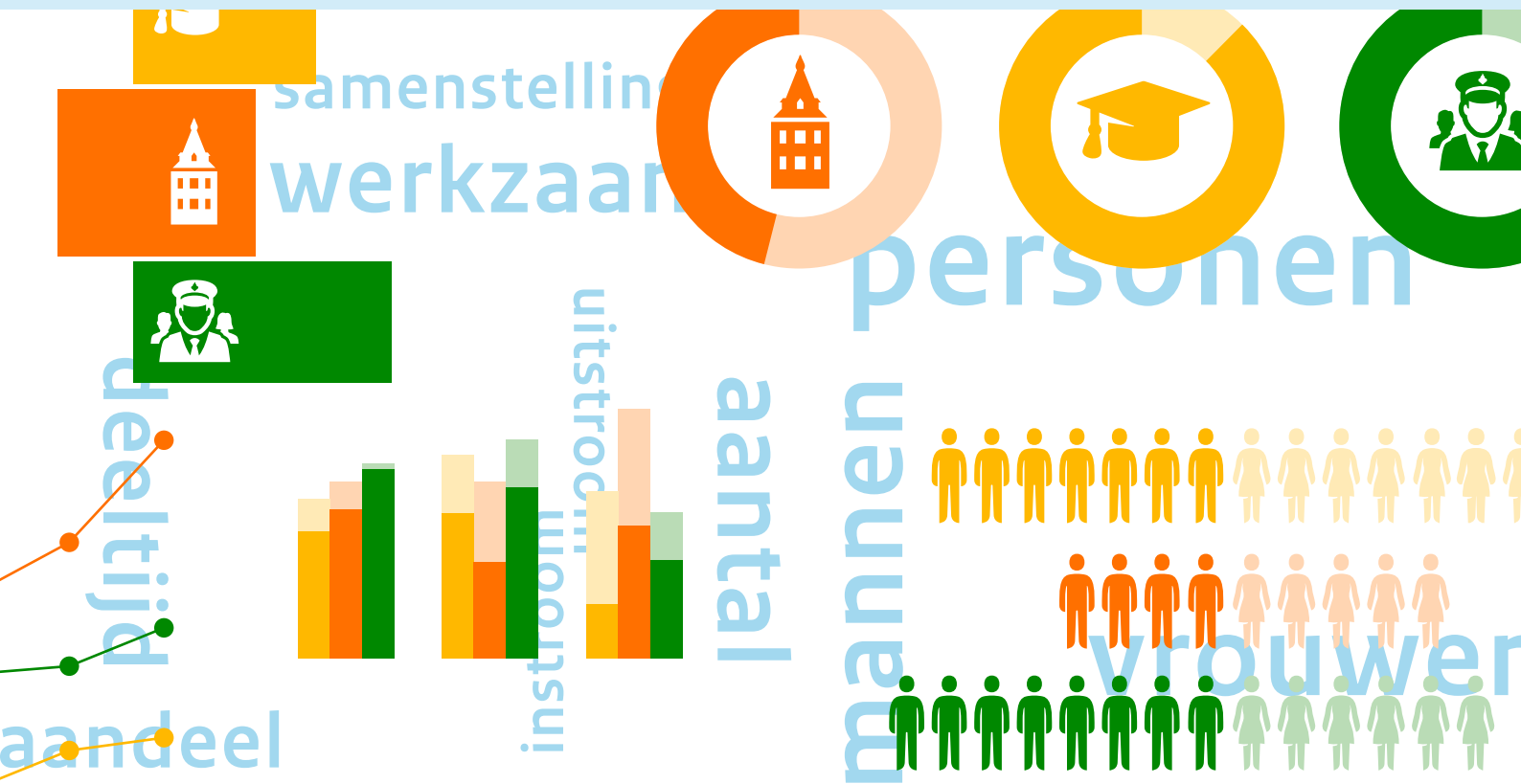
5.2 Gemeenschappelijke regelingen

5.2.1 Gemeenschappelijke regelingen

	2015	2016	2017	2018	2019
Instroom in (pre)pensioen (aantal personen)	764	770	918	974	932
Gemiddelde pensioenleeftijd (incl. prepensioen)	63,8	64,1	64,2	64,4	64,8
Instroom in (deeltijd)pensioen voor AOW-leeftijd (aantal personen)	465	426	526	553	541
Aantal personen dat doorwerkt na AOW-leeftijd	27	30	32	41	40

Toelichting

6

6.1 Bronvermelding

Gebruikte databestanden

ABP: Hieruit komen de gegevens over de personeelsopbouw, samenstelling en lonen. De aantallen betreffen de stand ultimo van het jaar. De sectoren zijn exclusief cao volgers. Omdat zowel de onderliggende bron, de extractiedatum en de berekeningen anders kunnen zijn dan door de sector gebruikt, kunnen verschillen optreden tussen de hier gerapporteerde kengetallen en die van de sector. In deze rapportage wordt enkel personeel meegenomen die pensioen opbouwen bij het ABP. Derhalve zijn uitzendkrachten, zzp-ers, e.d. uitgezonderd.

BRP: Voor de informatie over de migratieachtergrond (tot en met 2017).

CBS: Voor de informatie over de migratieachtergrond (vanaf 2018).

UWV: Voor de informatie over de sociale zekerheid.

Bijzonderheden bij de sectoren

Rijk

Voor de aantallen fte is gebruik gemaakt van P-Direkt.

Gemeenten, Provincies, Waterschappen

Exclusief het personeel in de Gemeenschappelijke regelingen.

Primair en voortgezet onderwijs

Bij werkgevers (besturen) die zowel PO als VO scholen hebben, wordt de sector gekozen waar de meeste scholen van het bestuur onder vallen.

Defensie

De cijfers voor Defensie zijn vanaf 2018 door Defensie aangeleverd, met uitzondering van de tabellen in hoofdstuk 4 en 5. De vermelde aantallen zijn exclusief reservisten bij Defensie. Voor de instroom en uitstroom getallen geldt niet dat men tenminste 182 dagen in dienst moet zijn (geweest) om mee te tellen. De uitkomsten in 2018 en 2019 zijn daarom niet vergelijkbaar met de voorgaande jaren. Voor de cijfers over de niet-westerse migratieachtergrond is voor het jaar 2017 gebruik gemaakt van de CBS maatwerk publicatie die in opdracht van Defensie is uitgevoerd. Deze cijfers ontbreken voor 2018 en 2019.

Politie

De aantallen voor Politie zijn exclusief de Politie Academie, maar inclusief de rijksrecherche.

Waar de aantallen onder de 5 komen, is vanwege de privacy de cel met een * gevuld.

De totalen zijn daarna aangepast en worden cursief weergegeven.

6.2 Definities

Aantallen

De hier vermelde aantallen betreffen de personen die ultimo het jaar in dienst zijn bij een werkgever van de sector. Werkgevers die de cao van de sector volgen (d.w.z. de werkgever past de CAO toe, maar een verplichting daartoe is er niet), worden niet meegenomen.

AOW-leeftijd / pensioenleeftijd

De leeftijd waarop de AOW-uitkering ingaat. AOW staat voor Algemene Ouderdomswet. Deze wet regelt het basispensioen van de overheid. De AOW-leeftijd is afhankelijk van de geboortedatum.

Contractloon

Het brutoloon voor zover dit voortvloeit uit voor alle werknemers geldende cao-afspraken. Globaal: het salaris, de eindejaarsuitkering, eenmalige uitkeringen en de vakantie-uitkering.

Contractloonontwikkeling

Op basis van de beschikbare cao's wordt de mutatie in het contractloon vermeld.

Bij contractloonontwikkeling op jaarbasis wordt het effect van de mutatie voor het jaar waarin ze optreedt gecorrigeerd voor de geldigheidsduur in het jaar. De rest van het effect van de mutatie wordt het volgend jaar in aanmerking genomen (overloopeffect).

Deeltijd

Van deeltijd is sprake als niet de volledige gebruikelijke arbeidsduur per week gewerkt wordt. Als grens voor de berekening is 35 uur gebruikt (CBS definitie), dat is een deeltijdfactor van 0,972 voor een 36-urige werkweek. De gebruikelijke werkweek is niet in alle sectoren gelijk. De omvang van een volledige werkweek per sector bedraagt als volgt:

Openbaar bestuur: de sectoren Rijk, Gemeenten, Provincies, Waterschappen en Rechterlijke Macht: 36 uur per week;

Onderwijs en wetenschappen: De sectoren Primair Onderwijs, Voortgezet Onderwijs, Middelbaar Beroepsonderwijs en Hoger Beroepsonderwijs werken niet met het begrip volledige werkweek maar met een jaartaak van 1.659 uur. Ten behoeve van de sociale verzekeringen wordt in het Voortgezet Onderwijs de werkweek gedefinieerd als 36,86 uur.

De sectoren Wetenschappelijk Onderwijs en Onderzoekinstellingen kennen een werkweek van 38 uur. De sector Universitair Medische Centra heeft een werkweek van 36 uur.

Veiligheid: de sector Defensie kent een werkweek van 38 uur. Bij de sector Politie geldt een werkweek van 36 uur, met de keuze 38 of 40 uur te mogen werken. Bij de sector Defensie kent alleen het burgerpersoneel een deeltijdaanstelling. Het militair personeel kan geen aanstelling in deeltijd krijgen. Zij kunnen wel gebruik maken van deeltijdverlof.

Deeltijdfactor

De deeltijdfactor geeft aan welk deel van de volledige gebruikelijke arbeidsduur een persoon werkzaam is. De hier vermelde deeltijdfactor is de deeltijdfactor van de pensioenopbouw. Bij bepaalde regelingen zoals PAS (Partiële Arbeidsparticipatie Senioren Regeling) of generatiepact (oudere werknemers gaan minder werken, in plaats daarvan worden jongere werknemers aangenomen), loopt de pensioenopbouw voor 100% door terwijl de arbeidsduur wel wordt verminderd. In deze rapportage wordt de gemiddelde deeltijdfactor weergegeven van enkel de personen die in deeltijd werken.

Fte

Een afkorting van fulltime-equivalent, is een rekeneenheid waarmee de omvang van een dienstverband of de personeelssterkte kan worden uitgedrukt. Een persoon die de volledige gebruikelijke arbeidsduur per week werkzaam is wordt als één fte geteld.

Gemeenschappelijke regelingen

Zijn samenwerkingsverbanden tussen gemeenten, provincies en/of waterschappen. De rechtsvorm van de gemeenschappelijke regelingen is ontleend aan de Wet op Gemeenschappelijke Regelingen.

Hoogste 10% jaarinkomen

De groep die tot de hoogste 10% behoort van het voltijd bruto jaarinkomen binnen de sector. In de tabel staat het gemiddelde jaarinkomen van deze groep. Van deze groep wordt tevens vastgesteld wat het percentage vrouwen is.

Instroom

Het aantal en aandeel nieuwe werknemers dat gedurende het verslagjaar in dienst is getreden in de sector. Instroom bij een andere werkgever in dezelfde sector wordt niet als instroom geteld. Een persoon wordt alleen tot instroom gerekend als deze meer dan 182 dagen in dienst is (geweest). Het percentage wordt berekend over het totaal van de personen die in het jaar in dienst is (geweest), dus niet op basis van het aantal dat ultimo het jaar in dienst is.

Laagste 10% jaarinkomen

De groep die tot de laagste 10% behoort van voltijd bruto jaarinkomen binnen de sector. In de tabel staat het gemiddelde jaarinkomen van deze groep.

Loonsom

Voor het bepalen van de loonsom is gebruikt gemaakt van de loonopgaaf van december. Met behulp van die opgave is een raming gemaakt van de totale loonsom in de sector. Deze geraamde loonsom is inclusief vakantietoeslag, eindejaarsuitkering en eventueel andere specifieke sectorale looncomponenten, ook incl. werkgeverspremies: ABP, WIA, e.d. De loonsom is niet gecorrigeerd voor de inflatie.

Pensioenen

Vanaf de eerste dag van de maand waarin een werknemer 60 wordt kan deze kiezen voor het ABP keuze pensioen (AKP). Dit biedt de mogelijkheid om vanaf die datum geheel of gedeeltelijk met prepensioen te gaan tot de AOW-datum. De genoemde aantallen bij pensioen betreffen de personen die volledig met werken zijn gestopt, inclusief de personen die voor hun AOW-leeftijd zijn gestopt. De gemiddelde pensioenleeftijd is berekend over alle personen die voor het eerst gebruik maken van (AKP)pensioen. Bij het aantal personen dat doorwerkt na AOW-leeftijd, is de grens gebruikt van langer dan 40 dagen doorwerken na bereiken AOW-leeftijd. Het aantal betreft alle personen die doorwerken in het desbetreffende jaar.

Personen met niet-westerse migratieachtergrond

Persoon waarvan één of beide ouders zijn geboren in een van de landen in de werelddelen Afrika, Latijns-Amerika, Azië (excl. Indonesië en Japan) of in Turkije (volgens CBS definitie). Bij de berekeningen voor percentage in- en uitstroom, zijn personen waarvan de herkomst onbekend is, niet meegenomen in de noemer. Vanaf 2018 zijn de cijfers van het CBS (via remote access) afkomstig.

Uitkeringsbedrag (WW en WIA)

De som van alle uitkeringen gedurende het verslagjaar. Dit bedrag is inclusief de vakantietoeslag, maar exclusief het bovenwettelijke, nawettelijke deel.

Uitstroom

Het aandeel werknemers in dienst die in het verslagjaar de sector hebben verlaten. Overgang naar een andere werkgever binnen dezelfde sector wordt niet als uitstroom geteld. Een persoon wordt alleen tot uitstroom gerekend als deze meer dan 182 dagen in dienst is (geweest). Het percentage uitstroom wordt berekend op het gemiddelde van het totaal aantal personen dat ultimo het huidige en het voorgaande jaar in dienst is.

Voltijd bruto jaarinkomen

Het uitgangspunt voor het voltijd bruto inkomen is het pensioengevend inkomen. Dit jaarinkomen wordt afgeleid van het maandsalaris en opgebouwde aanspraken vakantieuitkering en eindejaarsuitkering van de maand januari op voltijdsbasis. Loonstijgingen die in de loop van jaar plaatsvinden (cao en periodiek) worden pas een jaar later meegenomen.

Vroeg- of prepensioen

De aantallen en FTE bij prepensioen betreffen de personen die al dan niet volledig met werken zijn gestopt voordat hun AOW-leeftijd was bereikt (tenminste 30 dagen daarvoor). De aantallen betreffen de personen die in het desbetreffende jaar starten met vroegpensioen.

WAO

Met ingang van 1 januari 1998 is voor Overheid en Onderwijs de WAO (Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering) ingevoerd. Op 1 januari 2006 maakte de WAO plaats voor de Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA). Hierdoor wordt de groep personen met een WAO-uitkering steeds lager (door uitstroom, bereiken AOW-leeftijd, overlijden).

WIA (WGA en IVA)

Op 1 januari 2006 (formeel op 29-12-2005) is de wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA) in werking getreden. In geval dat een werknemer langer dan 2 jaar ziek is, kan de WIA-uitkering aangevraagd worden als men door ziekte niet of minder kan werken. De wet bestaat uit twee delen: de regeling Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA) en de regeling Inkomensvoorziening Volledig Arbeidsongeschikten (IVA).

WW

Via de werkloosheidswet (WW) ontvangen werkloze personen een uitkering. Een uitkering wordt als instroom aangemerkt als een uitkering in de verslagperiode wordt aangevraagd en verkregen. Voornamelijk in de WW is het mogelijk dat één persoon meerdere keren in een jaar een uitkering aanvraagt en krijgt, die nieuwe uitkeringen worden afzonderlijk geteld. Het is ook mogelijk dat één persoon meerdere keren in het jaar uitstroomt; die beëindigde uitkeringen worden afzonderlijk geteld.

Deze brochure is een uitgave van:

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Directoraat-generaal Overheidsorganisatie

Directie Ambtenaar & Organisatie

Bewerking door:

Directie Inkoop-, Facilitair en Huisvestingsbeleid Rijk

Afdeling Beleidsinformatie

PostbusBI@minbzk.nl

www.rijksoverheid.nl

www.kennisopenbaarbestuur.nl

December 2020

